

ETELÄ-
KARJALAN
LIITTO

Tilinpäätös ja toimintakertomus 2025

Sisälllys

1	Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	4
1.1	Maakuntajohtajan katsaus	4
1.2	Kuntayhtymän hallinto	6
1.3	Etelä-Karjalan nykytila ja kehitysnäkymät.....	9
1.4	Olennaiset muutokset kuntayhtymän toiminnassa ja taloudessa	13
1.5	Kuntayhtymän henkilöstö	15
1.6	Muut ei-taloudelliset asiat.....	15
1.7	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	15
1.8	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	16
2	Selonteko kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	18
3	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	19
3.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen	19
3.2	Toiminnan rahoitus	20
4	Rahoitusasema	21
5	Kokonaistulot ja kokonaismenot.....	22
6	Tilikauden tuloksen käsittely	23
7	Toteutumisvertailut	24
7.1	Talousarvion toteutuminen.....	24
7.2	Vaikuttava ja kestävä elinvoimatyö.....	24
7.3	Pidetty ja houkutteleva työpaikka.....	29
7.4	Arvostettu osaja, edunvalvoja ja yhteistyökumppani	30
8	Tilinpäätöslaskelmat	33
9	Tilinpäätöksen liitetiedot	36
9.1	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	36
9.2	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	36
9.3	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	37

9.4	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	37
9.5	Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot	38
9.6	Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot	39
10	Luettelot ja selvitykset	41
10.1	Luettelo kirjanpito kirjoista ja tositteiden lajeista	41
11	Allekirjoitukset ja merkinnät	43
11.1	Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset	43
12	Liitteet	44
12.1	Luottamushenkilöorganisaatio	44
12.2	Henkilökunta	48
12.3	Tavoitteet, mittarit ja toteuma	49

1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1 Maakuntajohtajan katsaus

Etelä-Karjalan talouden haasteet jatkuivat vuonna 2025. Geopoliittisesti epävakaat ajat, vientiteollisuuden kannalta pitkään heikkona jatkunut suhdanne, metsäteollisuuden rakennemuutos ja julkisen talouden sopeutustoimet toivat iskuja toisensa perään Etelä-Karjalan sosioekonomiseen kehitykseen. Tilanne eskaloitui UPM Kaukaan paperitehtaan sulkemiseen ja Etelä-Karjalan hyvinvointialueen henkilöstön jättimäisiin irtisanomisiin. Etelä-Karjalan työttömyysaste oli vuoden 2025 lopulla 15 prosenttia, mikä ei kuitenkaan ollut koko maan korkein. Tosin isojen Etelä-Karjalassa tapahtuneiden irtisanomisten vaikutukset eivät vielä 2025 lopussa olleet näkyvissä.

Muutamien tasapainoisempien vuosien jälkeen vuonna 2025 väestömäärä kääntyi melko voimakkaaseen laskuun. Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan väki väheni 718 henkilöllä. Ainoastaan Lemi pystyi väestökasvuun (+29 asukasta). Sekä maan sisäinen muuttoliike että maahanmuutto kääntyivät edellisvuoteen nähden merkittävästi miinukselle Etelä-Karjalassa. Kuolleisuuden kasvua on vanhenevassa ikärakenteessa vaikea välttää, mutta ilahduttavaa on syntyneiden määrän hienoinen kasvu. Vuonna 2025 syntyi 735 vauvaa, kun edellisvuonna syntyneitä oli 681.

Etelä-Karjalan liitto luo tulevaisuuden toimintaedellytyksiä kokoamalla yhteen maakunnan kehittämisen suuntaviivat, tekemällä maankäytön suunnittelua, välittämällä kehittämisrahoitusta ja koordinoimalla monipuolisesti verkostoja, yhteistyötä, viestintää ja vaikuttamista.

Etelä-Karjalan liitto on aktiivisesti edistänyt eri tasoilla tehtäviä selvityksiä ja suunnitelmia kaakkoisrajan tilanteesta ja tarvittavista kehittämistoimista muuttuneessa geopoliittisessa ympäristössä. Viime vuoden aikana valmistui eurooppalaisen ESPON-tutkimusohjelman CHANEBO-projekti (Challenges at EU's North-East External Borders) sekä OECD:n yhdessä alueiden kanssa valmisteleva Itäisen Suomen siirtymäsuunnitelma. Molempien projektien tuloksena annettiin politiikkasuosituksia itärajan alueiden kehittämiseksi. Uusiksi välineiksi loppuraporteissa suositeltiin muun muassa erityistalousalueen ja uuden Interreg-ohjelman perustamista tukemaan EU:n ulkoraja-alueiden kehitystä.

EU-johtajien vierailut maakuntaan jatkuivat viime vuoden aikana, ja Etelä-Karjalan liitto esitteli maakunnan tilannetta muun muassa koheesio- ja budjettikomissaareille. Vierailut olivat tärkeitä, sillä komission rahoituskehys vuonna 2028 alkavalle EU-ohjelmakaudelle julkaistiin kesällä 2025. Se antaa pohjaa EU:n itärajan alueiden huomioimiseksi, mutta kansallisen päätöksenteon varaan jää paljon.

Viime vuosi osoitti, että vaikka EU-komissiolla olisi hyväkin aikomus tukea itärajan alueita, voi asia muuttua kansallisessa päätöksenteossa toisenlaiseksi. Komissio mahdollisti EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman avaamisen siten, että ohjelma voisi paremmin tukea itärajan alueiden taloutta ja turvallisuutta. Kansallisella päätöksellä ohjelmamuutos toteutettiin kuitenkin siten, että se tulee todennäköisesti viemään meille kertaalleen allkoitua rahoitusta jopa 4 miljoonaa euroa muualle Etelä-Suomeen puolustusteollisuuden ja sotilaallisen liikkuvuuden tarpeisiin.

Etelä-Karjalan kannalta myönteisiä valtioneuvoston päätöksiä vuonna 2025 olivat 10 miljoonan euron yritystukivaltuudet Etelä-Karjalaan ja Kymenlaaksoon sekä VT13 Lemille tuleva 14,5 miljoonan euron

tiehanke. Itäisen Suomen ohjelman toimeenpanoon päätettiin kohdentaa Venäjä-ohjelmista vapautuneita valtion rahoja 12,5 M€, jotka suunnataan ylimaakunnallisiin kehittämistoimiin kuuden maakunnan alueella. Etelä-Karjalan liitto sai välitettäväksi sekä Itäisen Suomen että Pohjoisen Suomen ohjelman rahoituksen, yhteensä 16,5 M€. Etelä-Karjalan liitolle koituviin palkka- ym. hallintomenoihin potista kohdentuu yhteensä reilut 240 000 euroa.

Haastavista ajoista huolimatta Etelä-Karjalan liiton toiminta oli vuonna 2025 mittaushistorian parhaalla tasolla sekä sidosryhmäkyselyn että työhyvinvointitutkimuksen mukaan. Hoidamme myös Etelä-Karjalan liiton taloutta erittäin vastuullisesti kuntatalouden kiristyvät ajat tunnistaen.

Maakuntavaltuusto hyväksyi maakunnan kehittämisen suuntaviivat sisältävän Etelä-Karjala-ohjelman sekä Etelä-Karjalan liiton oman strategian joulukuun kokouksessaan 2025. Molemmissa dokumenteissa visiomme on, että muutamme tarinan suunnan.

Maakunnassa tulee tehdä hartiavoimin töitä, että Etelä-Karjala on vuonna 2040 kansainvälisesti osaava, yhteisöllisesti rajalla ja saavutettavasti Saimaalla elävä maakunta. Edistämme yhdessä vihreän siirtymän investointeja ja fyysistä ja digitaalista saavutettavuutta. Kehitämme osaamista, yrittäjyyttä ja työllisyyttä. Luomme kulttuuria ja elämyksiä. Panostamme nuorten hyvinvointiin. Olemme valmiita ja varautuneita muutoksiin. Haemme hyvinvointia luonnosta ja tarjoamme hyvinvointia myös luonnolle.

Näitä valintoja Etelä-Karjala-ohjelma tarjoaa lääkkeeksi kehityksen suunnan muuttamiseen. Voimme maakunnan omin voimin tehdä paljon, mutta tarvitsemme vipuvartta myös valtiolta ja EU:lta. Vaikuttamistyö vaatii jatkossakin Etelä-Karjalan joukkueelta tiivistä vuoropuhelua ja syöttöjä toistemme lapaan.

Mitä parhaimmat kiitokset Etelä-Karjalan liitossa vuonna 2025 vaikuttaneille luottamushenkilöille, viranhaltijoille ja kaikille työntekijöille. Olemme kaikki pelanneet Etelä-Karjalan logolle ja pitäneet katseen kirkkaana kohti toiveikasta tulevaisuutta.

Satu Sikanen
Maakuntajohtaja

1.2 Kuntayhtymän hallinto

Kaikissa jäsenkunnissa vuoden 2023 lopulla hyväksytty perussopimus tuli voimaan 1.1.2024. Liiton käytännön toimintaa ohjaava maakuntavaltuuston hyväksymä hallintosääntö päivitettiin viimeisimmän kerran kesällä 2025 alkupuoliskolla ja astui voimaan 1.7.2025.

Maakuntavaltuusto

Jäsenkuntien kunnanvaltuustot valitsevat maakuntavaltuustoon toimikauttaan vastaavaksi ajaksi yhden jäsenen jokaista alkavaa 5 000 asukasta kohti. Toimikautensa kesällä 2025 aloittaneessa maakuntavaltuustossa on yhteensä 27 jäsentä edellisen kauden 28 jäsenen sijaan. Sen kokoonpano ryhmittäin on seuraava:

- Suomen Sosialidemokraattinen puolue 8 paikkaa
- Kansallinen Kokoomus 6 paikkaa
- Suomen Keskusta 6 paikkaa
- Vihreä liitto 3 paikkaa
- Perussuomalaiset 2 paikkaa
- Vasemmistoliitto 1 paikka
- Suomen Kristillisdemokraatit 1 paikka

Toimikautensa kesällä päättäneen maakuntavaltuuston kokoonpano ryhmittäin vuonna 2025 oli seuraava:

- Suomen Sosialidemokraattinen puolue 7 paikkaa
- Kansallinen Kokoomus 7 paikkaa
- Suomen Keskusta 6 paikkaa
- Perussuomalaiset 5 paikkaa
- Vihreä liitto 2 paikkaa
- Suomen Kristillisdemokraatit 1 paikka

Maakuntavaltuuston puheenjohtajiston loppuvuonna 2025 muodostivat:

- Puheenjohtaja Jukka Kopra, KOK
- 1. varapuheenjohtaja Kirsi Rehunen, KESK
- 2. varapuheenjohtaja Heidi Vättö, SDP

Maakuntavaltuuston puheenjohtajiston alkuvuonna 2025 muodostivat:

- Puheenjohtaja Suna Kymäläinen, SDP
- 1. varapuheenjohtaja Ari Torniainen, KESK
- 2. varapuheenjohtaja Heikki Järvenpää, KOK

Maakuntavaltuusto kokoontui vuonna 2025 kolme (3) kertaa.

Maakuntahallitus

Maakuntavaltuusto valitsee maakuntahallitukseen kahden vuoden toimikaudeksi yhdeksän (9) jäsentä. Toimikautensa kesällä 2025 aloittaneen maakuntahallituksen kokoonpano ryhmittäin oli seuraava:

- Suomen Sosialidemokraattinen puolue 3 paikkaa
- Kansallinen Kokoomus 3 paikkaa
- Suomen Keskusta 2 paikkaa
- Vihreä liitto 1 paikka

Maakuntahallituksen kokoonpano ryhmittäin alkuvuonna 2025 oli seuraava:

- Suomen Sosialidemokraattinen puolue 3 paikkaa
- Kansallinen Kokoomus 2 paikkaa
- Suomen Keskusta 2 paikkaa
- Perussuomalaiset 1 paikka
- Vihreä liitto 1 paikka

Maakuntahallituksen puheenjohtajiston loppuvuonna 2025 muodostivat:

- Puheenjohtaja Niina Malm, SDP
- 1. varapuheenjohtaja Joonas Grönlund, KOK
- 2. varapuheenjohtaja Eveliina Lohko, KESK

Maakuntahallituksen puheenjohtajiston alkuvuonna 2025 muodostivat:

- Puheenjohtaja Jukka Kopra, KOK
- 1. varapuheenjohtaja Niina Malm, SDP
- 2. varapuheenjohtaja Jani Mäkelä, PS

Maakuntahallitus kokoontui vuonna 2025 yksitoista (11) kertaa.

Tarkastuslautakunta

Maakuntavaltuusto asettaa toimikauttaan vastaaviksi vuosiksi tarkastuslautakuntaan viisi (5) jäsentä. Toimikautensa syksyllä 2025 aloittaneen tarkastuslautakunnan kokoonpano ryhmittäin oli seuraava:

- Suomen Sosialidemokraattinen puolue 2 paikkaa
- Kansallinen Kokoomus 1 paikka
- Suomen Keskusta 1 paikka
- Perussuomalaiset 1 paikka

Tarkastuslautakunnan kokoonpano ryhmittäin alkuvuonna 2025 oli seuraava:

- Suomen Sosialidemokraattinen puolue 2 paikkaa
- Kansallinen Kokoomus 2 paikka
- Suomen Keskusta 1 paikka

Tarkastuslautakunnan puheenjohtajiston loppuvuonna 2025 muodostivat:

- Puheenjohtaja Heikki Järvenpää, KOK
- Varapuheenjohtaja Marianne Viinikainen, KESK

Tarkastuslautakunnan puheenjohtajiston alkuvuonna 2025 muodostivat:

- Puheenjohtaja Sanna Koskenranta, SDP
- Varapuheenjohtaja Ismo Harju, KESK

Tarkastuslautakunta kokoontui vuonna 2025 kuusi (6) kertaa.

Maakunnan yhteistyöryhmä

Maakuntahallitus asettaa maakuntavaltuuston toimikaudeksi maakunnan yhteistyöryhmän, jossa on oltava kattavasti edustettuina maakunnan kehittämisen kannalta keskeiset tahot. Yhteistyöryhmässä oli vuoden lopussa 15 jäsentä, asiantuntijajäseniä ja liiton henkilökuntaa.

Maakunnan yhteistyöryhmän puheenjohtajiston loppuvuonna 2025 muodostivat:

- Puheenjohtaja Niina Malm
- 1. varapuheenjohtaja Joonas Grönlund
- 2. varapuheenjohtaja Visa Niittyniemi
- 3. varapuheenjohtaja Jukka Lempiäinen

Maakunnan yhteistyöryhmän puheenjohtajiston alkuvuonna 2025 muodostivat:

- Puheenjohtaja Jukka Kopra
- 1. varapuheenjohtaja Niina Malm
- 2. varapuheenjohtaja Satu Mäkelä
- 3. varapuheenjohtaja Tarja Vahtokari

Maakunnan yhteistyöryhmä kokoontui vuonna 2025 neljä (4) kertaa.

Henkilöstöorganisaatio

Etelä-Karjalan liitolla on toimisto, jota johtaa maakuntajohtaja. Toimisto on jaettu vuoden 2025 alusta kahteen yksikköön: Hallinto ja kehittämispalveluiden ja Elinvoimapalveluiden yksiköihin.

Viraston johtoryhmän muodostavat maakuntajohtaja, yksiköiden päälliköt, viestintäpäällikkö, johtava asiantuntija, aluekehittämispäälliköt, aluesuunnittelupäällikkö, yhteyspäällikkö ja assistentti.

Tilivelvolliset, yksiköiden päällikköinä toimivat, viranhaltijat ovat:

- maakuntajohtaja Satu Sikanen
- elinvoimajohtaja Kirsi Vainio
- hallinto- ja kehittämisjohtaja Olli Seppänen

1.3 Etelä-Karjalan nykytila ja kehitysnäkymät

Väestö vähenee ja vanhenee, kansainvälistyminen on mahdollisuus

Kaakkois-Suomen rajamaakunnat ovat EU:n, NATO:n ja Schengenin etuvartio ja geopolittisesti strateginen alue, jonka turvallisuus, huoltovarmuus ja sosioekonomisesti vakaa kehitys pitää varmistaa. Etelä-Karjalan väestön määrä on ollut laskussa jo vuosikymmenien ajan.

Vuonna 2025 väestö väheni Lemiä lukuun ottamatta maakunnan kaikissa muissa kunnissa. Vuoden 2025 lopussa maakunnassa asui 124 365 henkeä, mikä oli 718 henkeä (-0,57%) vähemmän kuin edellisellä vuonna. Väestön vähenemisen taustalla on riittämätön luonnollinen väestön lisäys eli kuolleisuus on syntyvyyttä suurempaa. Työikäistä väestöä houkutellaan ensisijaisesti työ- ja opiskelupaikoilla. Maahanmuutto tukee positiivista väestönkehitystä, mutta sitä tarvitaan nykyistä selvästi enemmän kompensoimaan luonnollisen väestönkehityksen ja maan sisäisen muuttoliikkeen haasteita. Vaikuttaa siltä, että paremman väestökehityksen luvut, joita nähtiin korona-aikana ja vuonna 2024, ovat nyt palanneet tasolle, jolla Etelä-Karjalassa oltiin 2010-luvun lopulla. Vaikka syntyvyys kasvoi vuonna 2025 edellisvuodesta, kuolleisuus kasvoi vielä enemmän. Väestökehityksen rajua laskua edellisvuoteen nähden selittää eniten maahanmuuton pienentyminen, mikä näkyi etenkin elo-syyskuussa. Pientä positiivista virettä näkyi maan sisäisessä tulomuutossa, mutta maan sisäinen lähtömuutto kiihtyy.

Korkeakoulukampus on merkittävä vetovoimatekijä kansainvälisille osaajille, joiden määrä on lisääntynyt viime vuosina. Kansainvälistyvä ja moninaistuva väestö tarvitsee uudenlaisia palveluita ja mahdollisuuden työntekoon, jotta alueelle asettuminen mahdollistuu. Vähenevä ja vanheneva väestö ennakoii kehittämishaasteita myös tuleville vuosille. Väestökehityksen vaikutus maakunnan kehittämisen reunaehtoihin on merkittävä uusiutuvuuden ja talouden dynamiikan näkökulmasta.

Teollisuus uudistuu ja monipuolistuu, palvelualat suuntautuvat uudelleen

Etelä-Karjala on teollisuusmaakunta, jossa teollisuuden rooli aluetaloudessa on poikkeuksellisen merkittävä. Erityispiirteenä on luonnonvarojen käyttöön tukeutuva teollisuus, kuten metsäteollisuus. Valtaosa raaka-aineesta tulee maakunnan ulkopuolelta ja lopputuotteet viedään maailman markkinoille, mikä asettaa vaatimuksia alueen logistisille yhteyksille. Maailmanmarkkinatilanne on haasteellinen, erityisesti paperiteollisuuden osalta, mikä on vaikuttanut myös Etelä-Karjalassa tehtäviin ratkaisuihin. Vuoteen 2014 verrattuna, bruttoarvonlisäyksen kehitys on ollut kaikista maakunnista selvästi heikointa Etelä-Karjalassa. Ero kehitykseen koko maassa on liki 25 %.

Alueen osaamisprofiili houkuttelee alueelle myös sijoittautumisia, etenkin vihreän siirtymän teollisiin avauksiin liittyen. Globaalin toimintaympäristön muutos on vaikuttanut merkittävästi elinkeinoelämään. EU:n ulkoraja on ollut täysin suljettuna joulukuusta 2023 alkaen, millä on ollut iso vaikutus erityisesti matkailuun tukeutuneille kaupan ja palveluiden aloille, mutta myös tavaralogistiikkaan. Teollisuuden kiristynyt kilpailutilanne globaaleilla markkinoilla vaikuttaa paikalliseen työpaikkatarjontaan, eikä rakennemuutostilanteiltakaan olla välttytty.

Maakunnassa on käynnissä useita prosesseja, joissa pyritään tunnistamaan uusia mahdollisuuksia investointien ja taloudellisen toimeliaisuuden vauhdittamiseen. Keskeinen väline on myös työllisyysalueuudistuksen myötä tiivistynyt yhteistyö elinkeino- ja työllisyyspalveluiden kesken, millä pyritään edistämään työnantajien ja työnhakijoiden entistä sujuvampaa kohtaamista. Maakunnallisessa

yrittäjäpalvelumallissa samaan yhteyteen nivoutuvat myös aloittavien, toimivien ja kasvavien yritysten palvelut.

Työttömyys on ollut Etelä-Karjalassa pitkään korkeampi kuin maassa keskimäärin ja seudullisesti korkeampi Imatralla. Suhde muun maan tasoon on kuitenkin ollut tyypillisesti melko vakio. Vuoden 2021 jälkeen tilanne on kuitenkin eriytynyt siten, että Imatran seudun työttömyys on kasvanut selvästi nopeammin kuin muun maakunnan ja toisaalta vuodesta 2019 Lappeenrannan seudun työttömyysaste on lähentynyt valtakunnallista keskiarvoa verrattuna tätä edeltäneeseen 2010-lukuun.

Joulukuussa 2025 työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 15 %. Kunnittain tarkasteltuna korkein työttömyysaste oli Imatralla (18,4 %) ja matalin Lemillä (11,2 %). Miehiä oli niin Etelä-Karjalassa kuin koko maassa enemmän sekä pitkäaikaistyöttöminä että rakennetyöttöminä. Työttömyys on korkeampaa nuorten sekä erityisesti ulkomaalaisten joukossa. Myös avoimien työpaikkojen määrä on laskenut, ja rakennemuutostilanteet luovat lisäpainetta työttömyydelle. Osaavan työvoiman saatavuus on korkeasta työttömyysasteesta huolimatta toistuva haaste esimerkiksi sosiaali- ja terveysalalla. Pulaa on erityisesti ammateista, joihin maakunnassa ei ole koulutusta, kuten lääkäreistä ja psykologeista.

Maakuntaohjelmakauden lähtötilanteessa Etelä-Karjala on vakavassa rakennemuutoksessa: muutosneuvottelut koskevat satoja työpaikkoja, ja irtisanomiset muun muassa metsäteollisuudessa ja Etelä-Karjalan hyvinvointialueella heijastuvat laajasti maakunnan elinvoimaan ja palvelurakenteeseen. Neuvotteluesitysten toteutuessa työttömien työnhakijoiden prosenttiosuus työvoimasta uhkaa nousta jopa 16–18 prosenttiin.

Toisen asteen ammatillisen koulutuksen opiskelijavuosien lasku heikentää etenkin uudelleen kouluttautumisen mahdollisuuksia, ja leikkauksilla on väistämättä vaikutuksia myös nuorten koulutusmahdollisuuksiin sekä maakunnan kehityspotentiaaliin. Ammatillisen koulutuksen leikkausten lisäksi LAB-ammattikorkeakoulu siirsi kuvataidekoulutuksen Lappeenrannasta Lahteen syksyllä 2025. Positiivinen uudistus on ollut LUT-yliopiston laajentuminen yhteiskuntatieteelliseen koulutukseen ja tutkimukseen sekä LAB-ammattikorkeakoulun aloittama sähkö- ja energiatekniikan koulutusohjelma. LAB-ammattikorkeakoulu käynnistää Lappeenrannassa vuonna 2026 uuden laboratorioanalyytikon koulutusohjelman. Korkeakoulut ovat kasvattaneet voimakkaasti opiskelijamääriään maksullisella koulutuksella, jota tarjotaan EU:n ja ETA-alueen ulkopuolelle. Korkeakoulukampus toimii osaajien ja oppijoiden houkuttelijana, mutta opiskelijoiden paikkakunnalle jäämiseen vaikuttaa sopivien työpaikkojen tarjonta, joka on rajallista.

Venäjän suunnasta on tullut aiemmin alueelle merkittävästi teollisuuden raaka-aineita. Bruttoarvonlisäys jalostuksen alalla on laskenut useampana peräkkäisenä vuonna. Suuret teollisuusyritykset ovat toteuttaneet sekä irtisanomisia että lomauksia. Matkailulle ja erikoiskaupalle venäläisten turistien poistuminen katukuvasta on ollut merkittävä isku. Paikallisesti Imatran seutu on ollut vielä riippuvaisempi matkailijoista kuin Lappeenrannan seutu. Imatran seudulle on saatu tarpeellista tukea PÄRM- ja ÄRM-rahoitusten muodossa. Imatran seutu on myös saatu korkeampien yritystukitasojen piiriin. Lappeenrannan seutu on toistaiseksi EU:n itärajalla Euroopassa ainut alue, joka ei ole valtioneuvostoa. Vaikuttamistyötä on jatkettava, jotta jatkossa se nousisi valtioneuvostoa.

Elinvoiman vahvistamiseksi on tarpeen panostaa erityisesti pk-yritysdynamiikan vahvistamiseen. Tulevaisuuden kannalta ongelmallisia ovat heikko yritysperustanta, kasvuyritysten vähäinen määrä ja pk-yritysten kasvuhaltomuus. Alueen elinkeinoelämän monipuolistamiseksi tulee vahvistaa strategista

kehittämistoimintaa, monipuolisia yrityspalveluita ja tuloksellista sijoittautumistoimintaa, jossa haetaan uusia yhteistyöavauksia itäisen Suomen toimijoiden kanssa. Etelä-Karjalassa on käytössä niukalti EU:n alue- ja rakennepolitiikan varoja, joille olisi aluetalouden uudistamistyössä suuri tarve. Tarve aluetalouden uudistumiselle on Etelä-Karjalassa erityisen suuri: yritysten investointien vauhdittamiseksi tarvitaan suoria tukia yrityksille ja toimintaympäristön kehittämiseen. Erityistalousalue olisi kokonaan uudenlainen aluekehittämisen työkalu.

Yliopistokampuksen rooli alueen innovaatioverkostoissa on keskeinen, ja TKI-toiminnan vihreään siirtymään painottunut suhdanne on LUT-yliopistolle otollinen. Uutta ja uusiutuvaa liiketoimintaa on saatu erityisesti sähkötekniikan osaamiseen pohjautuen ja sitä hyödyntäen. Vihreään sähköistämiseen liittyviä tukitoimia ovat muun muassa Lappeenrannan ja Imatran kaupunkiseutujen ekosysteemisopimuksen toteuttaminen sekä Greenreality Network -yritysverkoston aktiivinen toiminta puhtaan energia- ja jatkojalosteiden kehittämisessä. Etelä-Karjalassa erityisen uuden raaka-ainepotentiaalin muun muassa vetytaloudelle jatkojalosteineen muodostavat bioperäiset hiilidioksidipäästöt. LAB-ammattikorkeakoulu ja LUT-yliopisto käynnistävät biomateriaalien hyödyntämiseen liittyvää Biofine-osaamiskeskusta Lappeenrantaan. Tavoitteena on luoda Etelä-Karjalasta Euroopan tunnetuin biomateriaalien hyödyntämiseen pohjautuva osaamiskeskus, joka kehittää kestäviä, ilmastotavoitteita tukevia tulevaisuuden materiaaleja ja teknologiaa.

Etelä-Karjalassa on merkittävä määrä T&K-henkilöstöä julkisissa korkeakouluissa, mutta myös laajaa yritysten T&K-toimintaa. Tästä merkittävimmät toiminnot ovat suurissa yrityksissä. Alueella toimivien listaamattomien yritysten valmiudet investointeihin ovat heikommat kuin monilla muilla alueilla. Myös Etelä-Karjalassa on tavoitteena vahvistaa yritysten innovaatiokyvykkyyttä sekä korkeakouluosaamisen ja tutkimuksen roolia uuden, kasvuhakuisen, yritystoiminnan synnyttäjänä. Horizon- ja Business Finland-rahoitusta maakuntaan kotiuttaneiden organisaatioiden määrä on kasvanut ja joukko monipuolistunut. Alueella on panostettu erillisten Horizon-hankevalmistelijoiden palkkaamiseen, mikä on tuottanut tulosta.

Hyvinvointiin panostetaan, mutta se ei jakaudu tasaisesti

Monilla Etelä-Karjalan asukkailla on vahva tunnesuhde alueeseen eli ”maakuntaidentiteetti” tai ”myöhenki”. Maakunnan asukkaista kuitenkin 14,6 % kokee itsensä yksinäiseksi, mikä on enemmän kuin maassa keskimäärin. Yhteisöllisyys tukee henkistä hyvinvointia, ja tässä yhdistys- ja järjestötoiminnan rooli on merkittävä. Osallisuuden kokemusta tukevat saavutettavat kulttuuripalvelut, joiden kehittämiseksi tehdään maakunnallista yhteistyötä. Positiivisia kehityssignaaleja kuitenkin tarvitaan.

Etelä-Karjalan asukkaiden sairastavuuden kokonaisindeksiluku on kuitenkin korkea eli 107. Alueen alkoholisairauksia, sepelvaltimotautia ja aivoverisuonitauteja koskevat luvut ovat maan hyvinvointialueista korkeimpien joukossa. Sairauksia pyritään ennaltaehkäisemään ja terveyttä tukemaan maakunnallisella hyvinvointiyhteistyöllä, jota koordinoi Etelä-Karjalan hyvinvointialue. Etelä-Karjalan hyvinvointisuunnitelmassa 2026–2029 panostetaan mm. painonhallinnan (Sutjakka), mielenterveyden (Sopuisa) ja ikäystävällisyyden edistämiseen.

Syrjäytymisriskissä olevien nuorten osuus on kasvanut huolestuttavasti viime vuosina, mutta kuntakohtaisia eroja on. Heikon väestönkehityksen maakunnassa nuorten hyvinvointi ja perheiden tuki on tunnistettu kriittiseksi tekijäksi. Työkäisen perheellisen väestön hyvinvointi tai sen puute heijastuu myös lapsiin ja nuoriin.

Luonto on vahvuus, mutta asettaa myös haasteita

Etelä-Karjala on hiilineutraaliutta tavoittelevana Hinku-maakuntana sitoutunut vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä vuoteen 2030 mennessä 80 % vuoden 2007 tasosta. Vuoteen 2024 mennessä vähennys on ollut 52 %. Maakunnan suurimmat laskennassa huomioitavat päästölähteet ovat tieliikenne ja maatalous. Teollisuuden energiankulutus on laskusuunnassa, ja uusiutuvan energian osuus primäärienergian kulutuksesta on huomattavan korkea.

Yhteistyö ilmastoasioissa on vahvistunut maakunnassa, ja pienet kunnat ovat kaupunkien rinnalla sitoutuneet ilmastotyöhön. Vuonna 2025 kaikkiin Etelä-Karjalan pieniin kuntiin valmistui tavoitteellinen ilmastosuunnitelma ilmastotyötä ohjaamaan. Myös maakunnallinen ilmastotiekartta kirittää ilmastotyötä.

Vesistöjen osuus on lähes neljännes maakunnan pinta-alasta, ja suurten järvien ekologinen tila on pääasiassa hyvä tai erinomainen. Harjualueiden pohjavesivarat ovat alueelle etu, mutta asettavat myös rajoituksia alueiden käytölle. Metsäteollisuusmaakuntana Etelä-Karjalan metsien käyttö on pitkään ollut intensiivistä, mikä heijastuu metsien ikärakenteeseen. Metsänhoidolle asettavat haasteita muun muassa ilmaston lämpenemisen kiihdyttämät tuhoriskit. Maankäytön ja elinkeinotoiminnan yhteensovittaminen on alueella kriittistä. Tekeillä olevassa maakuntakaavassa tarkastellaan luonnon monimuotoisuutta ja mahdollisia merkittävimpiä luonnon monimuotoisuuden alueita ja ekologisia yhteystarpeita. Laajat maaseutualueet ja saaristaisuus tarjoavat elämänlaatua, mutta asettavat haasteita kustannustehokkaan ja kestäväen liikennejärjestelmän mahdollistamiselle. Ympäristön tilan parantaminen voidaan huomioida myös investoinneissa.

Saavutettavuutta kehitettävä elinkeinoelämän, asukkaiden ja ilmaston hyväksi

Maakunnan laajat vesistöalueet ja saaristaisuus sekä EU-ulkorajan läheisyys hajauttavat maakunnan alue- ja yhdyskuntarakennetta. Saimaa erottaa Imatran ja Lappeenrannan seutukunnat toisistaan, ja seutukuntien välinen liikenne on mahdollista vain valtatie 6 ja Karjalan radan muodostamassa liikennekäytävässä. Tiestön liikennemäärien ennakoitaan vähenevän tulevaisuudessa erityisesti haja-asutusalueilla ja pienemmissä kunnissa. Kausivaihtelua on vapaa-ajan asutuksen ja matkailun takia, mutta väestö vähenee ja vanhenee, mikä vähentää liikkumistarpeita. Alempiasteisen tiestön osalta huomioidaan myös teollisuuden logistiset tarpeet, kuten puuhuolto. Alueella huomioidaan myös rajaturvallisuuteen ja maanpuolustukseen liittyvät näkökohdat.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ja sitä seuranneet pakotteet ovat muuttaneet liikennejärjestelmän toimintaympäristöä Etelä-Karjalassa merkittävästi. Venäjältä raiteita pitkin kuljetettu puuraaka-aine ja Saimaan kanavan tavaravirrat ovat siirtyneet Itä- ja Kaakkois-Suomen rautateille ja Saimaan sisävesistöön. HaminaKotkan satamaan erityisesti kohdistuvat väylämaksut nostanevat tuotavan puuraaka-aineen hintoja, millä on oletettavasti vaikutuksia Kaakkois-Suomen metsäteollisuuden toimintaedellytyksiin.

Karjalan radalla Luumäki-Lappeenranta-rataosan liikennemäärän kasvu on ollut voimakasta, ja kasvun ennustetaan jatkuvan suurempana kuin missään muualla Suomen rataverkolla. Kyseinen yhteysväli on jo entuudestaan vilkkaasti liikennöity yksiraiteinen rataosa, ja toimintaympäristön muutosten vuoksi liikennemäärät rataosalla ovat kasvaneet. Tämä yksiraiteinen rataosuus on vientiteollisuuden kannalta kriittinen pullonkaula, johon tarvitaan kaksoisraide. Kyseinen rataosuus nousee uuden TEN-T-asetuksen

myötä rautateiden ydinverkkoon, mikä asettaa kaksoisraiteen valmistumisen tavoitevuodeksi 2030. Myös Imatran ja Parikkalan välisellä yksiraiteisella rataosalla kasvua on ollut, ja tulee kasvamaan ennusteen mukaan 10–15 % vuoteen 2030 mennessä. Tämän rataosuuden suunnittelu on aloitettu syksyllä 2024 EU:n CEF-rahoituksella.

Saimaan sisävesistön liikennemäärät ovat olleet myös vahvassa kasvussa. Saimaalla olevan aluskannan rajallinen määrä ja korkea ikä rajoittavat merkittävästi vesikuljetusten lisäämistä. Tähän haasteeseen pitää etsiä ratkaisuja, joilla turvataan Saimaan sisävesiliikenne myös tulevaisuudessa. Skenaarioiden mukaan aluskannan uudistaminen mahdollistaisi liikenteen kasvun jopa yli kahteen miljoonaan kuutioon vuodessa.

Liikenteellisen saavutettavuuden vaikutus näkyy maakunnan sisäisessä ja ulkoisessa pendelöinnissä. Pendelöinti maakunnan sisällä kohdistuu Lappeenrannan Selkäharjun ja Imatran Vuoksenniskan väliselle alueelle, jossa sijaitsee pääosa maakunnan taajamatoimintojen alueesta sekä työpaikkojen ja palvelujen alueista. Ulkoinen pendelöinti suuntautuu erityisesti maakunnan rajalla sijaitsevista kunnista naapurimaakuntiin. Kaksoisraiteen laajentaminen luo edellytyksiä myös maakunnan paikallisjunaliikenteen kehittämiseksi. Raideliikenteen kehittäminen on tärkeää myös maakunnan HINKU-tavoitteiden saavuttamiseksi. Maakunnan hiilidioksidipäästöistä noin 30 % syntyy tieliikenteestä, minkä vuoksi liikennejärjestelmän kehittämistoimenpiteitä kohdistetaan erityisesti tieliikenteen päästöjen vähentämiseen.

Rajan läheisyys aiheuttaa haasteita erityisesti mobiiliverkon kattavuudelle, mikä on johtanut maakunnassa lisääntyviin paineisiin laajentaa kiinteää verkkoyhteyttä uusille alueille. Viestintäverkkojen tasapuolinen kehittäminen on tärkeää monipaikkaisen asumisen, etätöiden ja digitaalisten palvelujen hyödyntämisen kannalta. Viestintäverkkojen kehittäminen myös vähentää ihmisten liikkumistarpeita. Vuoden 2024 alussa ajettiin alas 3G-verkko, mikä on heikentänyt tietoliikenneyhteyksiä merkittävästi itärajan läheisyydessä. Muuta maata heikommalla viestintäverkot ovat aiheuttaneet jopa vaaratilanteita, kun joissakin tapauksissa edes hätäpuhelinsoittaminen ei ole ollut mahdollista. Huonot tietoliikenneyhteydet heikentävät ihmisten tasavertaisia mahdollisuuksia saada esimerkiksi etälääkäripalveluja tai siirtyä etätöihin. EU:n tavoitteen mukaisesti vuoteen 2030 mennessä kaikilla kotitalouksilla tulisi olla saatavilla vähintään 1 Gbit/s latausnopeuteen yltävä yhteys. On tärkeää varmistaa, että viestintäverkot mahdollistavat etätöiden ja -opiskelun sekä etäpalvelujen käytön myös itärajan läheisyydessä.

1.4 Olennaiset muutokset kuntayhtymän toiminnassa ja taloudessa

Etelä-Karjalan liiton tehtävä on huolehtia maakunnan aluekehityksestä. Liiton lakisäätöisiä tehtäviä ovat alueiden kehittäminen ja maakuntakaavoitus. Etelä-Karjalan liitto on myös suunnittelu- ja edunvalvontayksikkö. Etelä-Karjalan liitto ajaa maakunnan, sen kuntien, väestön ja elinkeinoelämän etuja. Maakunnan liitto tekee myös työtä maakunnan henkisen ja aineellisen hyvinvoinnin sekä kulttuurin edistämiseksi.

Alueiden kehittäminen on valtion, maakuntien liittojen, kuntien ja muiden toimijoiden vuorovaikutukseen perustuvaa hallinnonalojen välistä yhteistyötä ja monitasoista toimintaa, joka perustuu kansallisiin ja alueiden erilaisiin vahvuuksiin ja tarpeisiin. Alueiden kehittämisen tavoitteena on edistää alueiden kestävä kehitystä, kasvua ja kilpailukykyä, asukkaiden hyvinvointia ja elinympäristön

laatua. Aluekehityslaki uudistui vuonna 2021 ja lain mukaan alueiden kehittämiseen liittyvien kunnan tehtävien hoitamisesta alueella vastaa maakunnan liitto aluekehittämisviranomaisena.

Kaakkois-Suomi - Venäjä CBC-ohjelman täysimääräinen hyödyntäminen Suomen ja Venäjän välisten raja-alueiden kehittämisessä on ollut vuosien ajan tärkeä toiminnan painopistealue ja liitto on toiminut ohjelman hallintoviranomaisena parinkymmenen vuoden ajan. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan helmikuussa 2022 vaikutti CBC-ohjelman toimeenpanoon ja pysäytti uuden 2021-2027 ohjelman valmistelun. Etelä-Karjalan liitto on jatkanut ohjelmakauden 2014-2020 loppuunsaattamista hallintoviranomaisena. Ohjelman päättämistoimet ja tehtävät siihen liittyen jatkuvat vuoden 2026 puoliväliin saakka. Ohjelmakaudella 2021-2027 Kaakkois-Suomi - Venäjä CBC-ohjelmaa ei toteuteta. CBC-ohjelman tehtävien vähenemisen myötä liitossa käytiin vuoden 2024 alkupuoliskolla yhteistoimintaneuvottelut.

Liitto välittää myös muita kehittämisvaroja (EU- ja kansallisia) maakuntaohjelman tavoitteita tukeviin toimenpiteisiin. Näiden muiden kehittämisvarainstrumenttien määrä on viime vuosina kasvanut ja lisäksi Etelä-Karjalan liitosta tuli EU:n alue- ja rakennepolitiikan kehittämisvarojen välittävä viranomainen uudella ohjelmakaudella 2021-2027. Vuoden 2025 lopulla Etelä-Karjalan liitto sai lisäksi uuden kansallisen yliaalueellisen Pohjoisen ja Itäisen Suomen ohjelmien toimeenpanoon kohdennettavan rahoitusinstrumentin välitettäväksi. Tämän myötä liiton rahoitustehtävät ovat näiltä osin kasvaneet muutaman vuoden takaisesta. Toisaalta CBC-ohjelman tehtävien väheneminen on liiton tehtäviä toisaalta merkittävästi vähentänyt.

Maakuntauudistuksen toteutuksen ja muun projektitoiminnan laajentumisen vuoksi liiton henkilöstömäärä kasvoi 2010-luvun jälkipuoliskolla merkittävästi. Muutaman viime vuoden aikana liiton henkilöstömäärä on pienentynyt projektitoiminnan supistumisen ja CBC-ohjelman henkilöstön vähenemisen myötä. Henkilöstömäärän supistuminen jatkui vuonna 2025. Tulevina vuosina henkilöstömäärä pysyy likimäärin vuoden 2025 tasolla.

Alla kuvataan henkilöstömäärän muutoksia vuodesta 2016 vuoteen 2025:

31.12.2016 yhteensä 27 henkilöä

31.12.2017 yhteensä 37 henkilöä

31.12.2018 yhteensä 41 henkilöä

31.12.2019 yhteensä 38 henkilöä

31.12.2020 yhteensä 36 henkilöä

31.12.2021 yhteensä 38 henkilöä

31.12.2022 yhteensä 32 henkilöä

31.12.2023 yhteensä 32 henkilöä

31.12.2024 yhteensä 29 henkilöä

31.12.2025 yhteensä 24 henkilöä

Liiton henkilöstömäärä on laskenut jopa alle 10 vuoden takaisen tason vuoden 2025 aikana. Vaihtuvuutta henkilöstössä oli vuonna 2025 mm. käytyjen YT-neuvottelun vuoksi ja määräaikaisten työsuhteiden päättymisen vuoksi.

Viime vuosina jäsenkuntien maksuosuuden muutokset ovat pääosin seuranneet työehtosopimuksen mukaisia palkankorotuksia. Näin tapahtui myös vuonna 2025. Maksuosuuksissa ei ole huomioitu muiden toimintamenojen hintojen nousun vaikutusta.

Tilivuoden 2025 tulokseksi ja yli-/alijäämäksi budjetoitiin -100 tEUR. Tilikauden tulos oli -6.641,21 euroa ja tilikauden yli-/alijäämä oli +33.807,79 euroa.

1.5 Kuntayhtymän henkilöstö

Etelä-Karjalan liiton henkilöstömäärä vuoden 2025 lopussa oli 24 henkilöä eli viisi henkilöä vähemmän kuin edellisen vuoden lopussa. Kaikki työntekijät olivat toistaiseksi voimassa olevissa työsuhteissa. Henkilöstömäärän kehitystä vuodesta 2016 lähtien on kuvattu edellä luvussa 1.4.

Palkkamenojen kokonaismäärä oli 2.033.480,57 euroa vuonna 2025 (2.145.330,49 euroa vuonna 2024). Palkkamenot alenivat vuodesta 2025 noin 5,2 %.

Sairauspoissaolojen määrä kasvoi vuonna 2025 hieman, mutta pysyi varsin matalalla tasolla ollen 5,3 pv/htv (4,9 pv/htv vuonna 2024). Henkilöstöstä 71 %:lla (43 % vuonna 2024) ei ollut ollenkaan sairauspoissaoloja vuonna 2025. Henkilöstökoulutukseen osallistuminen kasvoi viime vuonna koulutukseen osallistuneiden osuudella kuin koulutuskustannuksilla mitattuna.

Tarkemmat henkilöstöä koskevat tiedot ilmenevät vuosittain toimintakertomuksen oheen laadittavasta henkilöstökertomuksesta.

1.6 Muut ei-taloudelliset asiat

Kuntalain mukainen velvollisuus ilmoittaa sidonnaisuuksista koskee maakuntahallituksen jäseniä, maakuntavaltuuston puheenjohtajistoa ja maakuntajohtajaa. Sidonnaisuusilmoitus ja muutokset tehdään tarkastuslautakunnalle. Kuntayhtymä pitää sidonnaisuuksista rekisteriä internetsivuillaan.

Eettisesti kestävä päätöksenteon varmistamiseksi liitossa on vuonna 2021 laadittu Etelä-Karjalan liiton eettinen ohje, jonka periaatteiden avulla ylläpidämme ja kehitämme liiton luotettavaa toimintaa.

1.7 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Maakuntien liittojen toiminta jatkuu nykyisen kaltaisina kuntayhtyminä lähivuodet. Liittojen lakisääteisiä tehtäviä määrittävä aluekehityslainsäädäntö on hyväksytty eduskunnassa vuonna 2021. Liiton lakisääteisistä tehtävistä käynnissä oleva kokonaismaakuntakaavan päivitys on lähivuosinakin tärkeä toiminnan painopiste ja liiton resursseja sitova toiminto.

Etelä-Karjalan liiton aktiivinen rooli edunvalvonnassa ja hanketoiminnassa maakunnan kehittämiseksi jatkuu. Edunvalvonnassa lisäresursointi vuonna 2024 on luonut uusia mahdollisuuksia

edunvalvontatoimien toteuttamiseen ja yhteistyöhön kuntien kanssa. Liitto toimii myös itse aktiivisena kehittäjänä ja hakee tärkeille kehittämiskohteille rahoitusta myös liiton ulkopuolisista lähteistä. Hankkeiden toteutus edellyttää useimmiten myös oman rahoituksen sitomista hankkeeseen.

Kaakkois-Suomi - Venäjä CBC-ohjelma 2014-2020 viedään loppuun vuoden 2026 puoliväliin mennessä ohjelman sulkemistoimia toteuttaen. Kaakkois-Suomi - Venäjä CBC-ohjelmaa ohjelmakaudelle 2021-2027 ei toteuteta.

Etelä-Karjalan liitosta on tullut uudella ohjelmakaudella 2021-2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan kehittämisrahoitusta välittävä viranomainen, mikä on lisännyt tehtäviä liitolle. Muutoinkin välitettävien varojen rahoitusinstrumenttien määrä on kasvanut, mikä on edellyttänyt panostuksia tähän liittyvien tehtävien toteuttamiseen. Lähitulevaisuudessa kansallisten välitettävien varojen rahoitusinstrumenttien määrä on, muutamia erityistapauksia lukuun ottamatta, vähenemässä.

Liiton lakisääteisistä tehtävistä kokonaismaakuntakaavan valmistelu jatkuu vielä arviolta tämän ja ensi vuoden ajan. Valmisteltavana olevat ja vuoden 2025 lopulla maakuntavaltuuston hyväksymät maakuntaohjelma vuosille 2026-2030 ja Etelä-Karjalan liiton strategia vuosille 2026-2030 linjaavat aluekehittämisen painopisteitä alueellamme sekä liiton toimenpiteitä siinä. Pitkällä aikavälillä julkisen talouden tasapainotustarpeet, kuntatalouden tiukentunut tilanne ja yleisesti heikko talouskehitys tulee heijastumaan myös Etelä-Karjalan liiton toimintaan ja vaikuttamaan viraston toimenpiteisiin, millä maakuntaohjelmaa ja liiton strategiaa toimeenpannaan.

Liiton taloussuunnitelma on laadittu siten, että vuoden 2026 alijäämäksi on budjetoitu -100 tEUR kuten myös taloussuunnitelma vuosien 2027 ja 2028 alijäämäksi. Alijäämä katetaan edellisten vuosien kertyneestä ylijäämästä. Vuosille 2026-2028 jäsenkuntien maksuosuuden nousuksi on budjetoitu arvioitu KVTES-sopimuksen kustannusvaikutuksen huomioiva määrä. Maksuosuuksissa ei ole varauduttu muuhun hintatason nousuun.

1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Riskienhallinta on päivittäinen osa kaikkea kuntayhtymän toimintaa. Etelä-Karjalan liiton riskienhallinnan kokonaisuus muodostuu riskianalysistä (riskien tunnistaminen, arviointi, hallintatoimet), riskienhallintatoimien seurannasta ja tietosuojasta.

Etelä-Karjalan liiton sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohje päivitettiin vuonna 2025. Viimeisimmän kerran syksyllä 2025 päivitetystä riskianalysistä (riskirekisteri) on määritelty merkittävimmät riskit, suuruus, tarvittavat hallintatoimenpiteet ja vastuuhenkilöt. Sisäisen valvonnan avulla seurataan ja arvioidaan riskien hallintatoimenpiteiden onnistumista ja toimivuutta. Riskit on luokiteltu rekisterissä seuraaviin ryhmiin: johtaminen ja toiminnan organisointi, päätöksenteko, henkilöstö, talous, tiedonhallinta, viestintä ja tiedottaminen, hankerahoitus ja omaisuus ja toimitilat. Riskien luokituksessa on keskitytty toiminnan ja talouden kannalta merkittäviin asioihin.

Rahoitettavien ohjelmien hallintoviranomaistehtäviin liittyvää tarkastusta tehdään muun muassa tilintarkastusyhteisöjen ja valtion viranomaisten suorittamien tarkastusten kautta.

Merkittävimmät riskit liittyvät henkilöstöressurssien riittävyyteen, pilvipalveluympäristöön sekä kyberturvallisuuteen ja lainsäädäntöön liittyviin riskeihin. Lainsäädäntöriskeistä merkittävin kytkeytyy valmisteilla olevaan hankintalain uudistukseen, mikä voi aiheuttaa merkittäviä toiminnallisia muutoksia, osaamistarpeita ja kustannuksia Etelä-Karjalan liitolle.

2 Selonteko kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja siihen sisältyvän riskienhallinnan järjestäminen on osa kuntayhtymän johtamista. Sillä varmistetaan, että toiminta on taloudellista, tuloksellista ja lainmukaista. Valvonta ja riskienhallinta sisältävät muun muassa seuraavaa:

Kuntayhtymän sääntöjen ajanmukaisuutta tarkkaillaan jatkuvasti. Hallintosääntö päivitettiin vuoden 2025 alkupuolella ja tuli voimaan 1.7.2025. Muutoin vuoden 2025 aikana päivitettiin uusi sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohje, riskianalyysi, sopimushallinnan ohje, hankintaohje, palkkausjärjestelmä ja talousarvion toimeenpano-ohje vuodelle 2025. Lisäksi hyväksyttiin varautumis- ja valmiussuunnitelma ja häiriö- ja kriisiviestintäsuunnitelma. Kuntayhtymän vakuutusten kattavuutta on viimeksi tarkastettu vuoden 2024 lopulla. Maakuntahallituksen tiedossa ei ole lakisäätteisten tehtävien laiminlyöntejä tai muutoin lakien ja säännösten tai hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia.

Päivitetyn sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen tarkoituksena on kuvata sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukainen järjestäminen sekä yhdenmukaistaa ja ohjata valvontaa, käytäntöjä ja raportointia. Yksiköiden päälliköillä on velvollisuus arvioida riskirekisterissä mainittujen riskien toteutumista jatkuvan seurannan avulla ja raportoida havainnoistaan maakuntajohtajalle, joka voi raportoida niistä edelleen maakuntahallitukselle tai sen työvaliokunnalle.

Sopimushallinnan ohjeen tarkoituksena on vakiinnuttaa sopimukseen liittyviä prosesseja, eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja tiedonkulkua. Ohje sisältää kuvauksen sopimusprosessin eri vaiheiden kulusta kirjallisesti tehtävien sopimusten koko elinkaaren ajalta ja siinä määritellään sopimushallintaan liittyvät olennaiset toimijat, niiden roolit ja vastuut. Lisäksi ohjeessa kuvataan välineitä riskienhallintaan sopimusehtojen suunnittelussa ja käsitellään reklamaatioiden tekemistä.

Tietotekniikan ja järjestelmien hankinta on keskitetty Meidän IT ja talous Oy:lle, joka huolehtii palvelinriskeistä.

EAKR-ohjelmassa toimitaan hallinto- ja järjestelmävalvonnan ohjeiden mukaisesti ja kansallisten hankkeiden osalta tehdään muutaman vuoden välein otantatarkastuksia tilintarkastusyhteisön toimesta. CBC-ohjelmaa varten on oma riskienhallintamenettely ja riskianalyysit.

Taloussuunnittelukaudella valvonnan ja riskienhallinnan kehittämistoimenpiteet painottuvat sääntöjen ajantasaisina pitämiseen sekä riskirekisterin ajantasaisena pitämiseen ja riskien säännölliseen seurantaan. Lisäksi toteutetaan tiedonhallintalainsäädännön vaatimat muutokset ja toimenpiteet, joilla on heijastuksia myös riskienhallintaan.

3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA	TP 2024	TP 2025
Toimintatuotot yhteensä	3 344 390	2 887 865
Toimintakulut yhteensä	-3 235 042	-2 913 598
Toimintakate	109 349	-25 733
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	12 404	19 092
Vuosikate	121 752	-6 641
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0
Tilikauden tulos	121 752	-6 641
Rahastojen muutos	40 449	40 449
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	162 201	33 808
VAR SINAINEN TOIMINTA	TP 2024	TP 2025
Toimintatuotot yhteensä	2 449 573	2 491 263
Toimintakulut yhteensä	-2 184 615	-2 349 878
Toimintakate	264 957	141 386
RAJAOHJELMAT	TP 2024	TP 2025
Toimintatuotot yhteensä	433 718	90 218
Toimintakulut yhteensä	-433 718	-90 218
Toimintakate	0	0
PROJEKTITOIMINTA	TP 2024	TP 2025
Toimintatuotot yhteensä	461 099	306 384
Toimintakulut yhteensä	-616 708	-473 503
Toimintakate	-155 609	-167 119

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	TP 2024	TP 2025
Toimintatuotot/toimintakulut, %	103,4 %	99,1 %
Vuosikate/poistot, %	-	-

Liiton toiminta voidaan jakaa kolmeen osaan: 1) Varsinainen (jäsenmaksuilla rahoitettava) toiminta 2) Rajaohjelmat 3) Projektitoiminta.

Varsinaisen toiminnan tuloksella rahoitetaan projektien omarahoitusosuudet.

Rajaohjelmien tekninen tuki rahoitetaan ohjelmatehtäviin saaduista varoista.

Toiminnan volyymin lasku kuluilla mitaten jatkui vuonna 2025, rajaohjelman ja projektitoiminnan kulujen laskun myötä. Varsinaisen toiminnan kulut nousivat n. 7,6% edelliseen vuoteen verrattuna.

Tilikausi muodostui ylijäämäiseksi monen tekijän yhteisvaikutuksesta. Tarkan taloudenpidon lisäksi muun muassa henkilöstön vaihtuvuuden, palkattomien vapaiden ja lomarahojen vaihdon vuoksi syntyi säästöjä. Lisäksi rahoitustuotot/-kulut nettona kehittyivät myönteisesti.

3.2 Toiminnan rahoitus

LASKELMA KASSAVAROISTA	TP2024	TP 2025
Kassavarat 31.12	1 695 020	1 550 410
Toimeksiantojen pääomat (kassassa)	-140 886	-306 088
Kassavarat ennen lyhytaikaisia	1 554 134	1 244 323
Lyhytaik. saamiset ja korottomat velat	-393 285	-400 952
Vapaat kassavarat 31.12	1 160 849	843 370

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	TP2024	TP 2025
Toim. ja inv. rahavirta/5v, €	773 146	716 481
Investointien tulorahoitus, %	-	-
Pääomamenojen tulorahoitus, %	253,7 %	-13,8 %
Laskennallinen lainanhoitokate	5,1	-0,2
Lainanhoitokate	2,3	-0,1
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	173 846,5	118 911,2
Kassan riittävyys, pv	188	191

Vapaat kassavarat supistuivat edellisestä vuodesta, mutta pysyivät vahvalla tasolla. Etelä-Karjalan kehittämisrahaston varat on eriytetty kassavaroista vuoden 2021 aikana.

Viime vuosien hyvien vuosikatteiden ansioista toiminnan ja investointien rahavirta (5 v) on neljättä vuotta peräkkäin positiivinen. Investointeja vuonna 2025 ei ollut ja toimitilojen hankintaan otettua lainaa lyhennettiin suunnitellusti. Kassan riittävyys pysyi likimäärin edellisen vuoden vahvalla tasolla ja lainat ja vuokravastuut supistuivat edelleen.

4 Rahoitusasema

TASEEN TUNNUSLUVUT	TP 2024	TP 2025
Omavaraisuusaste, %	11,9 %	11,4 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	18,5 %	19,1 %
Kertynyt ylijäämä, t€	2 300	2 334
Lainakanta 31.1, t€	144	96
Lainasaamiset, t€	0	0

VÄLITETTÄVIEN VAROJEN MAKSATUKSET	TP 2024	TP 2025
Rajaohjelmat	0	0
AIKO	207 204	244 719
AKKE	174 312	788 184
AKKE ekosysteemisopimus	0	0
Etelä-Karjalan kehittämisrahasto	40 449	40 449
MOKRA	116 971	243 962
Yhteensä	538 936	1 317 314

Taseessa on huomattavat toimeksiantojen pääomat (22,0 milj. euroa) ja niitä vastaavat toimeksiantojen varat, mistä syystä omavaraisuusaste on alhainen. Pitkäaikainen laina 48 tEUR on Kuntarahoitukselta.

Välitettävien varojen maksatukset ovat alentuneet merkittävästi vuosikymmenen alkuvuosiin verrattuna, mihin vaikuttaa CBC-ohjelman maksatusten päättymisen vuoteen 2023.

Etelä-Karjalan liitolla on taseessaan sulkemisvaiheessa olevan Kaakkois-Suomi – Venäjä CBC-ohjelman jakamatta jääneitä varoja. Nämä varat tullaan myöhemmin palauttamaan ohjelman rahoittajille. EU:n ja Suomen valtion rahoituksen osalta palautus tullaan tekemään, kun ohjelman loppuraportti on hyväksytty EU:n komissiossa. Venäjän vastinrahan osalta (1.037.102,37€) palautusaikataulu on epäselvä. EU:n komissio on ohjelmien hallintoviranomaisille järjestetyssä tilaisuudessa (26.9.2023) ohjeistanut, että ohjelman päätyttyä jäljelle jäänyt Venäjän vastinraha tulee pitää Etelä-Karjalan liiton pankkitilillä ja hallintoviranomainen saa pitää mahdolliset korkotulot.

5 Kokonaistulot ja kokonaismenot

Tilinpäätöslaskelmat

Kokonaistulot ja -menot

	2025	%
Tulot		
Toiminta		
Toimintatuotot	2 887 864,98	99,2 %
Korkotuotot	7 762,83	0,3 %
Muut rahoitustuotot	15 339,37	0,5 %
Satunnaiset tuotot	0,00	0,0 %
Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	0,00	0,0 %
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,0 %
- Pysyvien vastaavien luovutustulot	0,00	0,0 %
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	0,0 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,0 %
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,0 %
Oman pääoman lisäykset	0,00	0,0 %
Kokonaistulot yhteensä	2 910 967,18	100,0 %
Menot		
Toiminta		
Toimintakulut	-2 913 598,43	98,2 %
- Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,0 %
Korkokulut	-3 680,29	0,1 %
Muut rahoituskulut	-329,67	0,0 %
Investoinnit		
Investointimenot	0,00	0,0 %
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäys	0,00	0,0 %
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-48 000,00	1,6 %
Kokonaismenot yhteensä	-2 965 608,39	100,0 %
Täsmäytykset		
Kokonaistulot	2 910 967,18	
./. Kokonaismenot	-2 965 608,39	
Erotus	-54 641,21	
Rahavarojen muutos	-144 610,17	
./. Muut maksuvalmiuden muutokset	89 968,96	
Erotus	-54 641,21	

6 Tilikauden tuloksen käsittely

Kuntalain 115 §:n mukaan maakuntahallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Maakuntahallitus esittää tilikauden tuloksen -6.641,21 euroa käsittelystä seuraavaa:

Siirretään rahastopääomista +40.449,00 euroa ja edellisten tilikausien ylijäämään +33.807,79 euroa.

Edelleen maakuntahallitus esittää maakuntavaltuustolle, että + 33.807,79 euron ylijäämästä siirretään 33.807,79 euroa Etelä-Karjalan kehittämisrahastoon käytettäväksi tulevina vuosina maakunnallisesti merkittävien, alueen elinkeinotoimintaa tai kuntien elinkeinopoliittista yhteistyötä ja muita maakuntaohjelmassa määriteltyjä kehittämistavoitteita edistävien hankkeiden ja selvitysten toteutukseen tai kehittämis- ja investointihankkeisiin, joilla parannetaan maakunnan saavutettavuutta.

7 Toteutumisvertailut

7.1 Talousarvion toteutuminen

TULOSLASKELMA	TA2025	TP 2025
Toimintatuotot yhteensä	2 850 033	2 887 865
Toimintakulut yhteensä	-2 955 033	-2 913 598
Toimintakate	-105 000	-25 733
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	5 000	19 092
Vuosikate	-100 000	-6 641
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0
Tilikauden tulos	-100 000	-6 641
Rahastojen muutos	0	40 449
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-100 000	33 808

Vuoden 2025 toimintakate, vuosikate, tilikauden tulos ja tilikauden ylijäämä olivat merkittävästi talousarviota paremmat. Tarkan taloudenpidon lisäksi muun muassa henkilöstön vaihtuvuus, palkattomien vapaiden ja lomarahojen vaihdon vuoksi syntyneet säästöt. Lisäksi rahoitustuotot/-kulut olivat nettona edellistä vuotta paremmat.

7.2 Vaikuttava ja kestävä elinvoimatyö

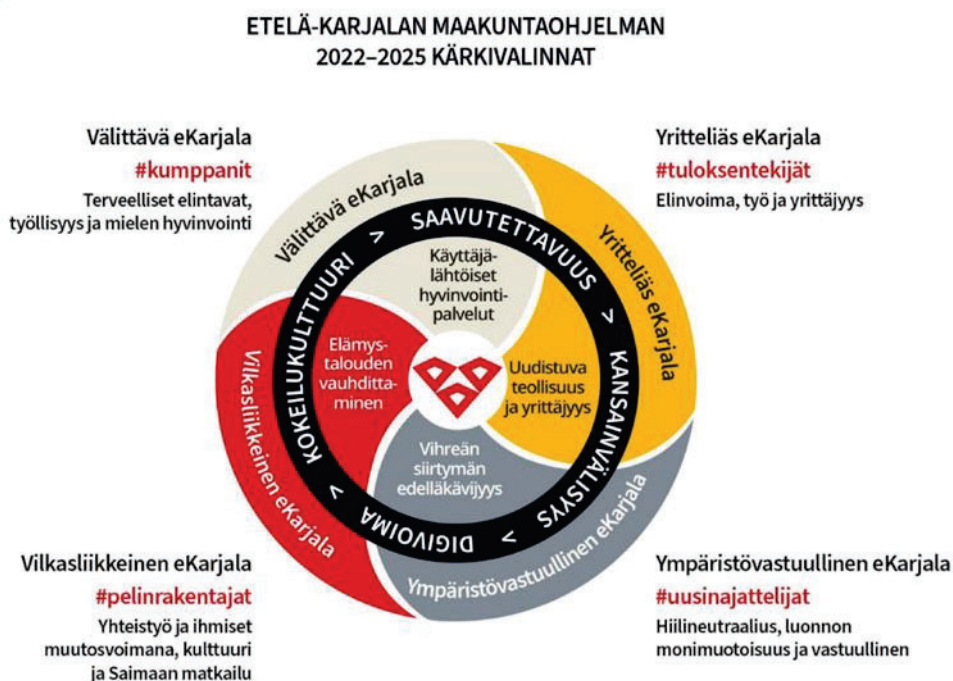
Maakuntaohjelma vaikuttavan ja kestävä elinvoimatyön linjaajana

Vuosi 2025 oli maakuntaohjelman viimeinen toteutusvuosi, jonka aikana tehtiin pääosa vuosien 2026–2029 suunnittelutyöstä. Maakuntaohjelmakokonaisuuden nimeksi tuli Etelä-Karjala-ohjelma 2026–2029, joka sisältää pitkän aikavälin tavoitteet, valtuustokauden painotukset (maakuntaohjelma) sekä älykkään erikoistumisen strategian. Ohjelmasta laadittiin SOVA-lain mukainen ympäristöselostus, jonka valmistelua sparrasi tehtävää varten erikseen kutsuttu SOVA-ryhmä. Kokonaisuuden valmisteluun osallistui laaja joukko asiantuntijoita sekä liitosta että sidosryhmistä.

Etelä-Karjalan visiona on “Muutamme tarinan suunnan” ja haluamme olla vuoteen 2040 mennessä kansainvälisesti osaava, yhteisöllisesti rajalla ja saavutettavasti Saimaalla elävä maakunta. Otamme ohjat omiin käsiimme edistäen yhdessä Etelä-Karjalan elinvoimaisuutta pitäen samalla huolta varautumisesta yhä muuttuvassa toimintaympäristössä. Pitkän aikavälin strategisia tavoitteita toimeenpanemme valtuustokauden mittaisella maakuntaohjelmalla, joka on tulevien vuosien osalta kiteytetty Etelä-Karjalan strategiseksi valinnoiksi. Maakuntaohjelman strategisia valintoja täydentää ohjelmassa vielä innovaatiostrategia eli älykkään erikoistumisen strategia. Jokaiseen strategiseen valintaan sisältyy kärkiteema, ajankohtainen kehittämiskokonaisuus, jonka etenemistä resursoidaan ja seurataan ohjelmakauden aikana. Vuosittain laadittava aluekehittämisen tilanne- ja kehityskuva tukee myös Etelä-Karjala-ohjelman seurantaa.

Syksyn aikana laadittiin myös maakunnan aluekehittämisen tilanne- ja kehityskuva, mikä pohjustaa vuoden 2026 keväällä poikkihallinnollisesti käytäviä aluekehittämisen keskusteluja. Kevättalvella 2024

valmistunut aluekehittämisspätös linjasi hallituksen aluekehittämisen teemoja ja suuntia lähivuosille muodostaen myös tarkastelunäkökulmat tilanne- ja kehityskuvalle.

Kuva 1. Maakuntaohjelman kärkivalinnat 2022-2025

Älykkään erikoistumisen strategia eli Etelä-Karjalan Innovaatiostrategia ohjaa rahoituksen kohdentamista erityisesti alue- ja rakennepolitiikan rahoitusten osalta. Vuonna 2025 toteutettiin vielä aiempaa strategiaa ja valmisteltiin samalla uutta ohjelmakautta, jonka valmistelussa hyödynnettiin myös Lappeenrannan kaupungin ja Sitran yhteistyönä toteutettua TKI-selvitystä. Vuoden 2025 aikana tiivistyi Etelä-Suomen suuralueen maakuntien liittojen (Etelä-Karjala, Kymenlaakso, Päijät-Häme, Kanta-Häme, Varsinais-Suomi) välinen älykkään erikoistumisen yhteistyö, joka tähtää erityisesti yhteisen kansainvälisen näkyvyyden kehittämiseen sekä ylimaakunnallisen yhteistyön tiivistämiseen. EU:ssa operoidaan pitkälti NUTS2-alueetasolla, mitä Etelä-Suomi edustaa.

Maakuntaohjelmatyön ohella vuoden aikana osallistuttiin erilaisiin aluekehittämisen edellytyksiä ja tavoitteita koskeviin laajoihin yliaalueellisiin valmisteluihin, kuten EU:n TSI-välineellä rahoittamaan hankkeeseen Itäisen Suomen tilannekuvan ja siirtymäsuunnitelmien muodostamiseksi.

Aluekehitysrahoituksella vauhtia maakuntaohjelman toteutukseen

Etelä-Karjalan liitto tukee hankerahoituksella kehittämistoimia, jotka edistävät Etelä-Karjalan maakuntaohjelman kärkivalintojen ja kehittämistavoitteiden toteutusta. EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 hallintoviranomainen työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) on delegoinut rahoitustehtäviä Etelä-Karjalan liitolle, joka näin ollen toimii välittävänä toimielimenä.

Liiton käytettävissä on Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) rahoitusta ja oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) rahoitusta.

EAKR-rahoituksen tavoitteena on tasoittaa alueellisia kehityseroja, luoda elinvoimaa, parantaa työllisyyttä, tukea kestävästä kasvusta ja lisätä kilpailukykyä. JTF-rahoituksella kevennetään ilmastosiirtymän aiheuttamia sosioekonomisia kustannuksia ja tuetaan aluetalouden monipuolistamista ja uudistamista sekä osaamiseen panostamista, TKI-investointeja ja turvetuotannosta poistuvien alueiden ennallistamista.

Vuoden 2025 aikana Etelä-Karjalan liitto avasi viisi EAKR-rahoitushakua, joissa haettavissa ollut tuki oli yhteensä vajaa 5 milj. euroa, kun aiemmissa hauissa käyttämättä jäänyt tuki oli mukana seuraavissa hauissa. EAKR-hauista kaksi ja tuesta noin milj. euroa kohdentui Lappeenranta-Imatra ekosysteemisopimuksen toteuttamiseen eli kestäväan kaupunkikehittämiseen. Kestävä kaupunkikehittäminen on osa Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 -ohjelmaa ja toimiin käytetään kansallisella tasolla kahdeksan prosenttia EAKR-varoista. JTF-rahoitushakua liitto avasi kaksi ja niissä haettavissa ollut JTF-tuen määrä oli 1,4 milj. euroa.

Etelä-Karjalan liiton rahoitustiimi käsitteli vuoden aikana yhteensä 44 hakemusta, jotka jätettiin vuoden 2025 EU-hankehakuihin. Näistä 41 hakemusta oli osoitettu EAKR-hankehakuihin ja kolme JTF-hakuihin. EAKR-hakemuksista 21 ja kaikki kolme JTF-hakemusta eteni myönteisenä päätöksentekoon. Hankkeisiin kohdennettu EU- ja valtion tuki oli yhteensä noin 4 milj. euroa.

EU-rahoituksen lisäksi Etelä-Karjalan kehittämiseen kohdennettiin vuonna 2025 kansallista alueiden kestävästä kasvusta ja elinvoiman tukemisen määrärahaa (AKKE) yhteensä n. 2,1 milj. euroa. Etelä-Karjalan liiton AKKE-rahoituksen haku oli avattu kesäkuussa 2023 jatkuvana hakuna, mutta varojen käyttöajan päättyessä haku päättyi marraskuussa 2025. Vuoden 2025 aikana AKKE-rahoitusta haettiin ja myönnettiin viidelle hankkeelle.

Erillisenä AKKE-hakuna toteutettiin ÄRM-rahoitushaku vuoden 2025 aikana. ÄRM-haun tavoitteena oli tukea Imatran seutukunnan ja lähialueen äkillisen rakennemuutoksen (ÄRM) toimintasuunnitelman toteuttamista. Tämä kahden miljoonan euron myöntövaltuus kohdennettiin hankkeille, jotka kehittävät uusia koulutusratkaisuja Imatran seutukunnan tarpeet huomioiden ja vahvistavat tulevaisuuden teknologioiden osaamista ja käyttöönottoa yrityksissä. Tähän hakuun jätettiin 20 hakemusta, joista kahdeksan sai myönteisen rahoituspäätöksen.

Aluesuunnittelun merkitys maakunnan ohjauksessa

Maakunnan suunnittelutyöhön kuuluu alueidenkäyttölaissa mainittu alueiden käytön suunnittelua ohjaava maakuntakaava, jossa esitetään maakunnan kehittämisen tavoitteet. Etelä-Karjalan maakuntakaava 2040:n suunnittelutyö on käynnissä. Vuosi 2025 meni kaavaluonnoksen suunnittelutyössä. Vuonna 2025 kaavan suunnittelutyötä edistettiin ohjausryhmän kokouksin ja laatimalla kaavaluonnoksesta laaja vaikutusten arviointi. Lisäksi kirjoitettiin kaavaselostusta, piirrettiin kaavaluonnoskarttaa, suunniteltiin kaavamerkintöjä ja -määräyksiä, koostettiin kaavaratkaisujen perusteluja ja tuotettiin liiteasiakirjoja. Maakuntakaavan suunnittelutyö on ollut ennakoitua merkittävästi isompi kokonaisuus ja aikataulutavoite on ollut liian kunnianhimoinen laadittuihin selvitystöihin nähden. Tämän vuoksi kaavaluonnos ei ole valmistunut vuoden 2025 loppuun mennessä. Etelä-Karjalan

maakuntakaava 2040:n valmistumisen aikataulu ei ole ollut esteenä maakunnassamme vireillä oleville investointihankkeille.

Muissa aluesuunnitteluun liittyvistä tehtävissä Etelä-Karjalan liitto osallistui edellisvuosien tapaan kuntien kaavahankkeiden viranomaisneuvotteluihin sekä kuntien ja Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen välisiin kehittämiskeskusteluihin. Lisäksi Etelä-Karjalan liitto antoi lausuntoja kuntien yleis- ja asemakaavahankkeista yhteensä 43 kappaletta. Ampumaratalain 12 §:n mukainen Etelä-Karjalan ampumaratojen nykytilaselvitys ja kehittämissuunnitelma valmistui syksyllä 2025.

Vuonna 2025 Etelä-Karjalan liikennejärjestelmätyöryhmä jatkoi työtään entisellä kokoonpanolla. Etelä-Karjalan liikennestrategian laajempi päivitys valmistui edellisenä vuonna StoryMap-muotoisena raporttina. Vuonna 2025 raporttiin tehtiin uusiin tilastotietoihin perustuvia päivityksiä.

Etelä-Karjala on Hinku-maakuntana (eli hiilineutraalina maakuntana) sitoutunut vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä vuoteen 2030 mennessä 80 % vuoden 2007 tasosta. Asukasta kohden lasketut käyttöperusteiset hiilidioksidipäästöt ovat Etelä-Karjalassa SYKE:n ennakkotietojen mukaan vähentyneet 52 % vuoteen 2024 mennessä.

Maakunnan päästöistä yli kolmannes syntyy tieliikenteessä. Raide- ja vesiliikenteen yhteinen osuus on vain 2 % kaikista päästöistä. Näin ollen liikennejärjestelmän kehittämistoimenpiteiden tulee kohdistua tieliikenteen päästöjen vähentämiseen. Tämä voi tapahtua tieliikenteen käyttövoimamuutoksena sekä liikenteen siirtämisenä maanteiltä rautateille ja vesiväylille. Tämän vuoksi liikenteen edunvalvonnassa painotetaan Karjalan radan kehittämistä ja Saimaan sisävesiliikenteen turvaamista.

Etelä-Karjalan metsäteollisuuden tuotantolaitoksiin tuodaan raakapuuta Suomesta ja Baltian maista. Raakapuun kuljetusvirrat käyttävät merkittävän osuuden Karjalan radan kapasiteetistä sekä Luumäki-Lappeenranta että Imatra-Joensuu välisellä rataosuudella. Kuljetusmäärät ovat lisääntyneet 2020-luvulla ja esimerkiksi Luumäen ja Lappeenrannan välillä ne ovat lisääntyneet lähes 70 %.

Väylävirasto sai vuoden 2025 aikana valmiiksi Luumäki-Joutseno välille rakennettavan kaksoisraiteen ratasuunnitelmat, Lappeenrannan liikennepaikan suunnitelmaa lukuun ottamatta. Vuoden aikana Väylävirasto jatkoi Imatra-Joensuu rataosan suunnittelua, johon on saatu EU:n CEF-rahoitusta 3 M€. Suunnittelu tehdään rataosittain Etelä- ja Pohjois-Karjalan puolella. Etelä-Karjalan puolella valmistui Simpeleen liikennepaikan ja Rautjärven alueella sijaitsevan rataosuuden suunnitelmat.

Tieliikenteessä Kaakkois-Suomen ELY-keskus jatkoi tiesuunnitelman laatimista valtatiellä 13 niin sanottujen Uskin mutkien kohdalla Lemin kunnan alueella sekä Vehkataipaleentiellä Lappeenrannan ja Taipalsaaren rajalla.

Vesiliikenteessä osallistuttiin Lappeenrannan kaupungin vetämän Logistiikan Vuoksi -hankkeen edunvalvontatyöryhmän toimintaan. Tavoitteena on turvata Saimaan sisäinen vesiliikenne, joka on muuttumassa haasteelliseksi elinkaarensa lopussa olevan aluskannan ja osaavan työvoiman puuttumisen vuoksi. Saimaan sisävesiliikenteen kasvu on ollut voimakasta viimeisimpien vuosien aikana ja liikenteen päästövähennystavoitteiden saavuttamisen vuoksi vesiliikenteen kehittäminen on erittäin tärkeää.

Laajalla itäsuomalaisella yhteistyöllä tehtiin lisäksi edunvalvontaa Liikenne 12 -suunnitelman päivitykseen ja suunnitelmaa toteuttavaan valtion väyläverkon investointiohjelmaan sekä jatkettiin nopeiden itäratojen edunvalvontaa.

Muut elinvoimapaalvelut tukemassa aluekehitystä

Aluekehityslain mukaisesti Etelä-Karjalan liitto vastaa alueensa kulttuuria koskevien suunnitelmien ja kehittämistoimenpiteiden yhteensovittamisesta. Tämän tehtävän ja kuntien välisen kulttuuriyhteistyön edistämiseksi Etelä-Karjalan liitto käynnisti vuoden 2023 alusta opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustuksella alueellisen kulttuurin kehittämistehtävähankkeen, joka jatkuu kesään 2025. Etelä-Karjalan kulttuurikunnat -hankkeessa työskentelevä kulttuurikoordinaattori toimi tiiviissä yhteistyössä kuntien kulttuurivastaavien kanssa ja koordinoi kuukausittain kokoontuvaa kulttuurikonklaavia eli maakunnallista kulttuurin yhteistyöverkoston. Hankkeen tuloksina voidaan mainita mm. Etelä-Karjalan Kulttuuri- ja urheilugaala, joka toteutettiin yhteistyössä EKLUn kanssa tammikuussa 2025. Lisäksi hankkeen virittelemä taiteilijaresidenssikeskustelu johti lopulta siihen, että Etelä-Karjalan liitto haki syksyllä 2025 ja sai myönteisen EU:n maaseuturahoituksen rahoituspäätöksen Kaakkois-Suomen ELY-keskukselta Taide Etelä-Karjalan muutosvoimana -hankkeelle, joka ajoittuu vuosille 2026-2027.

Etelä-Karjalan liiton roolina matkailun kehittämisessä on toisaalta toimia strategisena kehittämiskumppanina sekä toisaalta mahdollisuuksiensa ja käytettävissä olevien rahoitusten puitteissa tukea toimialan kehittämistyötä hankerahoituksella. Matkailun kehittämistä Etelä-Karjalan liitto edisti vuonna 2025 osallistumalla alueellisiin ja ylimaakunnallisiin yhteistyöryhmiin. Lisäksi liitto tuki kehittämishankkeita, joilla mm. kehitettiin Saimaan matkailua, luotiin yhteistä markkinointibrändiä Rauha-Ukonniemi alueelle ja luotiin edellytyksiä Imatran erä- ja luontokulttuurimuseon perustamiselle.

Ilmasto ja ympäristöasioiden parissa jatkettiin monipuolista työtä. Maakuntakaavaluonnoksen valmistelussa edistetään luonnonvarojen kestäväää käyttöä sekä ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista. Teemojen osalta tehdään yhteensovittamista maakunnan muun suunnittelun kanssa. Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen Priodiversity LIFE-hanketiimi oli tärkeä yhteistyökumppani maakuntakaavatyössä. Monimuotoisuutta edistetään Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen rahoittamassa vieraslajien torjuntaa tehostavassa Vieraslajit veks!-hankkeessa, jota toteutetaan yhdessä maakunnan leader-toimintaryhmien kanssa. Hanke tukee kuntien ja muiden maakunnassa toimivien tahojen vieraslajityötä.

Ympäristöministeriön rahoituksella laaditut Ruokolahden, Rautjärven, Parikkalan, Taipalsaaren, Lemm ja Luumäen ilmastosuunnitelmat hyväksyttiin alkuvuodesta kunkin kunnan kunnanvaltuustossa. Kuntien viranhaltijat, päättäjät ja asukkaat pääsivät osallisiksi ilmastosuunnitteluprosessiin ja lisäksi hyödynnettiin maakunnallisia ja valtakunnallisia verkostoja. Liiton järjestämät säännölliset ilmastoaamukahvit kokosivat maakunnan ilmastotoimijoita vaihtamaan ajankohtaisia tietoja ja ajatuksia. Liitto oli lisäksi mukana valtakunnallisessa hinku-työryhmässä. Maakunnallinen ilmastotyöryhmä kokoontui säännöllisesti. Ryhmässä on edustus kaikista kunnista ja ajankohtaisista ilmastohankkeista. Ylialueellista yhteistyötä tehtiin jo neljättä kertaa järjestettävän Itä-Suomen ilmastokonferenssin parissa.

Etelä-Karjalan liitto ja Lappeenrannan kaupunki koordinoivat maakunnan kiertotaloustoimijoiden tiedonvaihtoryhmää, jonka asiantuntijuutta hyödynnettiin myös maakuntaohjelman valmistelussa. Lisäksi Etelä-Karjalan liitto piti yllä maakunnan reitistokehittäjien tiedonvaihtoa järjestämällä säännöllisiä aamukahveja ja kokouksia.

Vuoden 2025 maakuntapäivä järjestettiin 3.10.2025 Ruokolahdella maakuntaohjelman kärkiteeman ”Yritteliäs Etelä-Karjala” ympärille. Tilaisuuden yhteydessä myönnettiin Etelä-Karjala-palkinto, joka kohdennettiin yritteliäälle elinkeinoelämän ja aluetalouden kehittäjälle. Palkinto myönnettiin yleisöäänestyksen perusteella imatralaisen VirQ by Virkkukoukkusen yrittäjä Tiina Kärkäs-Sundille.

Maakunnan näkyvyyttä ja elinvoimaisuutta edistettiin syksyllä julkaistuilla maakuntavideolla ”Mahdollisesti Suomen onnellisin maakunta?”. Videota näytettiin syksyn aikana eri tapahtumien ja tapaamisten yhteydessä. Uusi maakuntavideo sai suuren suosion erityisesti sosiaalisessa mediassa ja se levisi myös Suomen rajojen ulkopuolelle.

Vuoden 2025 aikana panostettiin liiton oman toiminnan kehittämiseen, mitä tehtiin sisäisenä työskentelynä omilla henkilöresursseilla. Liiton oman projektitoiminnan prosesseja kehitettiin: uuden projektin hakeminen, projektin käynnistämis- ja lopettamisvaihe sekä säännöllinen seuranta. Projekteissa keskeistä on lisäarvon tuottaminen omistajille eli kunnille. Projektien avulla (TSI ja CHANEBO) on saatu myös tutkimustietoa Venäjän hyökkäyssodan vaikutuksista, konsultointia ja politiikkasuosituksia edunajamisen polttoaineeksi.

Vuoden aikana linjattiin myös Etelä-Karjalan liiton kansainvälisen toiminnan suuntaviivoja. Tavoitteina ovat aluekehitys- ja kv-rahoituksen saanto, läsnäolon vahvistaminen EU:ssa, elinkeinoelämän toimintaedellytysten vahvistaminen ja henkilöstön osaamisen hyödyntäminen kv-toiminnassa. Joulukuussa julkaistiin Power BI-työkalun avulla valmisteltu päivittyvä Elinvoimakatsaus, joka on jokaisen halukkaan vapaasti hyödynnettävissä Etelä-Karjalan liiton verkkosivuilla. Elinvoimakatsaukseen on automatisoitu myös tuoreen maakuntaohjelman mittarien seuranta.

Lisäksi vaikuttamistyötä on tehty maakunnan strategisessa suunnittelutyössä, maakunnallisissa ja valtakunnallisissa yhteistyöryhmissä sekä antamalla lausuntoja merkittävistä hankkeista, ohjelmista ja lakiuudistuksista. Liiton tekemästä vaikuttavasta ja kestävästä elinvoimatyöstä viestittiin vuoden 2022 aikana aktiivisesti muun muassa joka syksy toteutettavalla kuntakierroksella, erilaisissa kokouksissa ja yhteistyötapaamisissa sekä Etelä-Karjalan liiton kotisivuilla ja sosiaalisen median kanavissa.

7.3 Pidetty ja houkutteleva työpaikka

Etelä-Karjalan liiton imagoa pidettynä ja houkuttelevana työpaikkana tuettiin erilaisilla viestinnällisillä toimenpiteillä. Aiempiin vuosiin verrattuna maksullinen somemainonta tuli mahdolliseksi ja sitä hyödynnettiin esimerkiksi yhteyspäällikön rekrytoinnissa. Liitolle teetätettiin uusia promootiokuvia yhteistyössä LAB-ammattikorkeakoulun LAB-studion kanssa. Kuvia voitiin hyödyntää muun muassa rekrytoinneissa ja muissa viestintämateriaaleissa. Liiton viestintäkanavia hyödynnettiin rekrytointien lisäksi myös uusien työntekijöiden esittelyihin ja liiton toiminnan arjesta kertomiseen.

TYKY-toiminta oli aktiivista aiempien vuosien tapaan työtoimintapäivien muodossa. Liikunta- ja kulttuuriedut olivat myös käytössä omaehtoiseen liikuntaan ja hyvinvoinnin edistämiseen taukoliikuntaohjelmisto BreakPron lisäksi. Toimistotilojen kokousvälineiden uudistus Koivikkoon ja pieneen neuvotteluhuoneeseen käynnistettiin.

Palkkaus- ja palkitsemisjärjestelmällä on myös oma roolinsa työhyvinvoinnin edistämisessä. Etelä-Karjalan liiton palkkausjärjestelmää uudistettiin vuonna 2025 KVTES-sopimuksen nk. tasopalkkamallin käyttöönotolla. Uudistus toteutettiin tiiviissä yhteistyössä työnantajan ja työntekijöiden edustajien kesken, minkä tuloksista on ollut hyötyä myös muille maakunnan liitoille.

Syyskuussa 2025 toteutettiin kuudennen kerran vuosittainen työhyvinvointikysely Kuntien eläkevakuutuksen kyselymallia soveltaen. Kokonaisuudessaan kyselyn tulosten kehitys oli jatkunut myönteisenä ja tulokset olivat kyselyhistorian korkeimmalla tasolla. Parannus edellisen vuoden kyselyyn verrattuna oli merkittävä, sillä kyselyvastausten keskiarvo nousi 4,2:teen edellisen vuoden 3,96:sta (asteikolla 1-5). Vastausprosentti pysyi korkealla tasolla, mutta laski edellisen vuoden 79,3 %:sta 76,9 %iin.

Kyselyn tulokset kohenivat kautta linjan eri arviointikohdissa. Nousua oli erityisesti kysymyksissä, jotka käsittelevät lähiesihenkilötyötä, työnantajan toimintaa ja työn sujumista työyhteisössä. Hivenen alenemaa tuloksissa oli kysymyksen 'minulla on tarpeeksi aikaa saada työni tehdyksi' vastauksissa. Tulosten mukaan työntekijöistä 89 % suosittelisi nykyistä työpaikkaa tuttavilleen. Suosittelijoiden osuus nousi edelleen jonkin verran (oli vuonna 2024 83 %).

Työhyvinvointikyselytutkimuksen tulosten johdosta koko henkilöstölle järjestettiin koulutus itsensä johtamisesta ja ajanhallinnasta vuoden 2025 lopulla. Muutoin koulutuksia isolle joukolla työntekijöitä järjestettiin mm. seuraavista IT-välineistä: PowerPoint, Copilot, Dynasty ja Accuna. Jokainen liiton työntekijä osallistui ainakin yhteen koulutukseen ja koulutushankinnat kasvoivat selvästi verrattuna edelliseen vuoteen.

7.4 Arvostettu osaaja, edunvalvoja ja yhteistyökumppani

Etelä-Karjalan liiton tavoitteena on olla vahva osaaja ja verkostovaikuttaja sekä haluttu yhteistyökumppani. Etelä-Karjalan liitto uudisti vuosittain keskeisille sidosryhmille toteutettavan sidosryhmäkyselyn (ent. Asiakastytyytyväisyyskysely) ja toteutti kyselyn marraskuussa 2025. Kokonaistyytyväisyys Etelä-Karjalan liiton toimintaan vuonna 2025 asteikolla 1–5 oli 4,03 (v. 2024 tulos 3,86) eli tulos parani merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna.

Kuntayhteistyötä systematisoitiin ja tiivistettiin. Uudistetut maakunnallisen kuntayhteistyön toimintatavat pitävät sisällään mm. Lappeenrannan-Imatran kaupunkiseudun työvaliokunnan työn suunnitelmallisuuden lisäämistä ja henkilöstön aktiivisempaa jalkautumista kuntiin eri teemoissa, kuten alueen kaikkien rahoittajaorganisaatioiden yhteiset rahoitusmahdollisuuksien esittelytilaisuudet. Yhteisen tilannekuvan tukemiseksi kaupunkien ja kuntien johdolle on tarjottu mahdollisuus kertoa liiton henkilöstöpalaverin yhteydessä kunnan ajankohtaisista asioista. Vuoropuhelu on ollut tiivistä esimerkiksi in house-lainsäädäntöön liittyen, josta on tehty yhteisiä ulostuloja.

Etelä-Karjalan liitto jatkoi aiempien vuosien tapaan aktiivista, monikanavaista viestintää maakunnan edunvalvontatavoitteista ja toiminnasta. Muun muassa useita erilaisia kannanottoja ja liiton toimintaan liittyviä asiantuntija-artikkeleita, somejulkaisuja ja edunvalvontaesitteitä tehtiin vuoden mittaan sekä yksin että yhdessä eri yhteistyökumppaneidemme kanssa. Keväällä 2025 järjestimme Eduskuntatalolla yhteistyössä eri toimijoiden kanssa Saimaan alueen karjalaiset apajat –tapahtuman. Tapahtumassa oli puheenvuoroja Saimaan alueen tulevaisuudesta, karjalaisia tarjoiluja ja mahdollisuus keskustella Saimaan alueen kehittämistoimijoiden kanssa. Lisäksi järjestimme yhteistyössä Koko Production Oy:n ja Kansallisen audiovisuaalisen instituutin kanssa kaksi Rajalla-dokumenttielokuvan kutsuvierasnäytöstä. Näytösten jälkeisissä paneelikeskusteluissa keskusteltiin mm. raja-alueiden elinvoimaisuuden tärkeydestä, turvallisuudesta ja tulevaisuudesta.

Suurimman valtakunnallisen huomioarvon sai jo neljättä kertaa yhteistyössä Kotkaniemi-säätiön ja Luumäen kunnan kanssa järjestetty Kotkaniemi-foorumi, joka keräsi Luumäelle elokuun alussa maan kärkipoliitikkoja ja asiantuntijoita sekä runsaslukuisen yleisön turvallisuuspoliittisten kysymysten äärelle. Foorumin teemana oli Suomen suunta muuttuvassa maailmassa. Kotkaniemi-foorumi näkyi tapahtumahetkellä useissa eri medioissa ja siihen on viitattu julkisuudessa useita kertoja tapahtuman jälkeenkin. Voidaankin sanoa, että Kotkaniemi on lunastanut paikkansa yhtenä Suomen tärkeimmistä keskusteluareenoista.

Neljättä kertaa lokakuussa Ruokolahden Step-opistolla järjestetty maakuntapäivä keskittyi maakunnan elinvoimaan aluetalouden ja elinkeinorakenteen uudistamisen kautta. Se kokosi suuren joukon maakunnan uusin ajattelijoita, virkamiehiä ja luottamushenkilöitä maakuntastrategiaan pohjautuvan Yritteliäs Etelä-Karjala -teeman pariin. Maakuntapäivän pääpuhujina olivat tutkimusneuvonantaja Petri Rouvinen Elinkeinoelämän tutkimuslaitos Etlasta, johtaja Jussi Jyrinsalo Fingridiltä ja osastopäällikkö, ylijohtaja Jussi Virsunen valtiovarainministeriöstä. Etelä-Karjala-palkinto jaettiin maakuntapäivän yhdessä ja se kohdennettiin yritteliäälle elinkeinoelämän ja aluetalouden kehittäjälle. Palkinto myönnettiin seitsemän ehdokkaan joukosta yleisöäänestyksen perusteella imatralaisen VirQ by Virkkukoukkusen yrittäjä Tiina Kärkäs-Sundille.

Vuonna 2025 ensimmäisen kerran laadittu edunajamisen ja vaikuttamistyön suunnitelma ohjaa liiton vaikuttamistyötä ja antaa raamit vuosittain maakunnan tavoittelemille kärkihankkeille. Maakuntahallituksen hyväksymässä suunnitelmassa kuvataan liiton vaikuttamistyön keinoja sekä roolitusta ja paikallisia verkostoja maakunnan edunvalvonnassa. Etelä-Karjalan liitto toimii aktiivisesti verkostoissa niin maakunnan sisällä, maakuntien välillä, kansallisesti ja kansainvälisesti. Edunvalvontaa tehtiin niin ministeriöihin, valtion keskusvirastoihin, eduskuntaan, EU:n parlamenttiin ja komissioon yhdessä kuntien, kansanedustajien ja muiden maakuntien liittojen kanssa. Etelä-Karjalan liitto otti aktiivisesti kantaa maakunnan puolesta vuoden aikana mm. liikenneyhteyksiin, erilaisiin lainsäädäntövalmisteluihin, tulevan EU:n ohjelmakauden painotuksiin ja koulutuspoliittisiin linjauksiin liittyen. Kannanottoja ja lausuntoja valmisteltiin maakunnan kuntien ja muiden toimijoiden sekä muiden maakuntien kanssa yhteistyössä. Luumäki – Joutseno -kaksoisraiteen edistäminen säilyy maakunnan tärkeimpänä liikennehankkeena. Yhteistyössä ELY-keskuksen ja alueen kuntien kanssa valmisteltiin äkillisen rakennemuutoksen hakemus UPM:n Kaukaan tehtaan tilanteeseen vastaamiseksi. Kansallisessa

lainsäädäntövalmistelussa Etelä-Karjalan liitto on ollut aktiivinen mm. saaristolainsäädännön uudistamistyössä.

Edunvalvonnassa vuonna 2025 jatkui painotus rajaseudun muuttuneen toimintaympäristön esille nostaminen niin kansallisesti kuin EU-tasolla. Tämä konkretisoitui lukuisina korkean profiilin vierailuina maakuntaan ja mahdollisuutena tarjota omaa asiantuntijuutta muun muassa medialle ja erilaisissa tilaisuuksissa. Etelä-Karjalassa vierailivat muun muassa EU:n aluekehityksestä vastaava komissaari Raffaele Fitto sekä budjettikomissaari Piotr Serafin.

Vuoden aikana itärajan tilannekuvan kannalta olennaisia olivat myös Espon CHANEBO ja TSI -hankkeiden tutkimustulosten valmistuminen. CHANEBO-hanke käynnistyi Etelä-Karjalan liiton johdossa valmistellun hanke-ehdotuksen pohjalta. Siinä tuotettiin tietoa pääosin Kaakkois-Suomen ja tiettyjen Baltian alueiden muuttuneesta tilanteesta ja tehdään ehdotuksia tarvittavista EU-politiikkatoimista seuraavalle ohjelmakaudelle. EU:n TSI-rahoituksella (TSI = technical support instrument) itäiseen Suomeen valmistellaan alueellisia siirtymäsuunnitelmia vastaamaan muuttuneeseen toimintaympäristöön.

Etelä-Karjalan liitto teki aktiivista vaikuttamistyötä muun muassa itäisen Suomen ohjelman valmistelutyössä. Ohjelma luovutettiin pääministeri Petteri Orpolle helmikuussa 2025. Ohjelman toimeenpanossa Etelä-Karjalan kannalta merkittävimpiä päätöksiä ovat viime vuoden aikana olleet yritystukivaltuuksien lisäys 10 M€:lla Kaakkois-Suomeen ja 12,5 M€ kehittämisrahoitus ylimaakunnalliseen hanketoimintaan. Itäisen Suomen ohjelmassa Etelä-Karjalan vaikuttamiskärkinä ovat olleet Karjalan rata ja erityistalousaluekokeilu. Vaikuttamistyö jatkuu.

Kansainväliseen yhteistyöhön liittyen Etelä-Karjalan liitolla on ollut yhteistyösopimus ukrainalaisen Harkovan alueen kanssa vuodesta 2017 lähtien. Kesällä 2023 yhteistyösopimus allekirjoitettiin uudelleen Uzhorodissa, Länsi-Ukrainassa. Etelä-Karjalan liitto jatkoi vuonna 2025 aktiivisesti Euroopan raja-alueiden liitossa (AEBR) ja veti sen Ulkorajayhteistyön työryhmää (TFEB) vuoden 2025 loppuun. Kaakkois- ja Itä-Suomen tilanteesta muuttuneissa olosuhteissa on saatu viestittyä onnistuneesti Euroopan parlamenttiin ja komissioon ja työtä on syytä jatkaa. Edunvalvonta on pitkäjänteistä työtä ja tulosten odotetaan näkyvän viimeistään seuraavalla EU-ohjelmakaudella. Venäjä-yhteistyön päättymisen jälkeen on aktiivista yhteistyötä rakennettu Baltian maihin. EU:n ulkoraja-alueiden tilanteen esille tuominen EU-tasolla vaatii maarajat ylittävää yhteistyötä.

Baltian alueen yhteistyössä käytännön työkaluna ovat Itämeren alueen Interreg-ohjelmat, etenkin Central Baltic-ohjelma, johon Etelä-Karjalan liitto on aktivoinut maakunnan toimijoita hakemaan rahoitusta. Sitä kautta liitto onkin sidosryhmäläisenä mukana Saimaa Geoparking Inacs-hankkeessa sekä Imatran kaupungin ympäristöaiheisessa CLIBUS-hankkeessa.

8 Tilinpäätöslaskelmat

Tuloslaskelma

	2024	2025
Toimintatuotot		
Myyntituotot	2 560 700,51	2 557 904,64
Tuet ja avustukset	783 610,28	329 960,34
Muut toimintatuotot	79,68	0,00
Toimintatuotot yhteensä	3 344 390,47	2 887 864,98
Toimintakulut		
Henkilöstökulut	-2 145 330,49	-2 033 480,57
Palkat ja palkkiot	-1 810 961,42	-1 708 874,52
Henkilösivukulut	-334 369,07	-324 606,05
Eläkekulut	-303 971,19	-280 046,63
Muut henkilösivukulut	-30 397,88	-44 559,42
Palvelujen ostot	-891 080,70	-737 647,86
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-50 385,35	-46 457,14
Avustukset	-34 670,00	-12 000,00
Muut toimintakulut	-113 575,26	-84 012,86
Toimintakulut yhteensä	-3 235 041,80	-2 913 598,43
Toimintakate	109 348,67	-25 733,45
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	10 429,09	7 762,83
Muut rahoitustuotot	9 616,29	15 339,37
Korkokulut	-7 326,50	-3 680,29
Muut rahoituskulut	-315,08	-329,67
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	12 403,80	19 092,24
Vuosikate	121 752,47	-6 641,21
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	0,00	0,00
Tilikauden tulos	121 752,47	-6 641,21
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	40 449,00	40 449,00
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	162 201,47	33 807,79
Tuloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/toimintakulut, %	103,4 %	99,1 %
Vuosikate/poistot, %	-	-

Rahoituslaskelma

	2024	2025
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	121 752,47	-6 641,21
Tulorahoituksen korjaukset	0,00	
Toiminnan rahavirta yhteensä	121 752,47	-6 641,21
Investointien rahavirta		
Investointimenot	0,00	0,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	0,00
Investointien rahavirta yhteensä	0,00	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta yhteensä	121 752,47	-6 641,21
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-48 000,00	-48 000,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
Lainakannan muutokset yhteensä	-48 000,00	-48 000,00
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	47 323,76	-97 636,14
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos	190 278,99	28 135,09
Korottomien velkojen muutos	-72 784,04	-20 467,91
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	164 818,71	-89 968,96
Rahoituksen rahavirta yhteensä	116 818,71	-137 968,96
Rahavarojen muutos	238 571,18	-144 610,17
Rahavarojen muutos	238 571,18	-144 610,17
Kassavarat 31.12.	1 695 020,43	1 550 410,26
Kassavarat 1.1.	1 456 449,25	1 695 020,43
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirta/kertymä 5v, €	773 146,37	716 481,07
Investointien tulorahoitus, %	-	-
Pääomamenojen tulorahoitus, %	253,7 %	-13,8 %
Laskennallinen lainanhoitokate	5,1	-0,2
Lainanhoitokate	2,3	-0,1
Lainat ja vuokravastuut 31.12	173 846,5	118 911,2
Kassan riittävyys, pv	188	191

Tase	2024	2025
Vastaavaa		
Pysyvät vastaavat	1 597 974,79	1 597 974,79
Sijoitukset	1 597 974,79	1 597 974,79
Osakkeet ja osuudet	1 597 974,79	1 597 974,79
Toimeksiantojen varat	21 146 223,63	22 227 321,01
Valtion toimeksiannot	21 146 223,63	22 227 321,01
Vaihtuvat vastaavat	1 777 417,92	1 604 672,66
Saamiset	82 397,49	54 262,40
Lyhytaikaiset saamiset	82 397,49	54 262,40
Myyntisaamiset	919,32	0,00
Muut saamiset	28 845,49	18 056,28
Siirtosaamiset	52 632,68	36 206,12
Rahoitusomaisuusarvopaperit	374 341,07	385 079,28
Muut arvopaperit	374 341,07	385 079,28
Rahat ja pankkisaamiset	1 320 679,36	1 165 330,98
Vastaavaa yhteensä	24 521 616,34	25 429 968,46
Vastattavaa		
Oma pääoma	2 906 011,66	2 899 370,45
Peruspääoma	334 290,32	334 290,32
Muut omat rahastot	121 610,05	231 161,05
Edell. tilikausien ylijäämä (alijäämä)	2 287 909,82	2 300 111,29
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	162 201,47	33 807,79
Toimeksiantojen pääomat	20 995 922,06	21 979 383,30
Valtion toimeksiannot	20 995 922,06	21 979 383,30
Vieras pääoma	619 682,62	551 214,71
Pitkäaikainen	96 000,00	48 000,00
Lainat rahoituslaitoksilta	96 000,00	48 000,00
Lyhytaikainen	523 682,62	503 214,71
Lainat rahoituslaitoksilta	48 000,00	48 000,00
Ostovelat	80 487,94	38 760,33
Liittymismaksut ja muut velat	84 952,28	80 055,33
Siirtovelat	310 242,40	336 399,05
Vastattavaa yhteensä	24 521 616,34	25 429 968,46
Taseen tunnusluvut		
Omavaraisuusaste, %	11,9 %	11,4 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	18,5 %	19,1 %
Kertynyt ylijäämä, t€	2 300	2 334
Lainakanta 31.12, t€	144	96
Lainasaamiset, t€	0	0

9 Tilinpäätöksen liitetiedot

9.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät.

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Vaihtuvat vastaavat

Saamiset on merkitty taseen nimellisarvoon ja rahoitusomaisuusarvopaperit hankintameno.

9.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

TOIMINTATUOTOT	TP 2024	TP 2025
Jäsenkuntien maksosuudet	2 414 088	2 462 352
Muut myyntituotot	146 612	95 553
EU-tuet	245 728	0
Muut tuet ja avustukset	537 882	329 960
Muut toimintatuotot	80	0
Yhteensä	3 344 390	2 887 865

PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY	TP 2024	TP 2025
Asiakaspalvelujen ostot	0	0
Muiden palvelujen ostot	891 081	737648
Etelä-Karjalan liiton palvelujen ostot yhteensä	891 081	737648

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista tilinpäätöksessä

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

Muut pitkävaikutteiset menot: tasapoisto 3 vuotta
 Rakennukset ja rakennelmat: tasapoisto 30 vuotta

Koneet ja kalusto: tasapoisto 3 vuotta

Pienet käyttöomaisuushankinnat (alle 10.000 euroa) on kirjattu vuosikuluksi.

9.3 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET	TP 2024	TP 2025
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Muut pitkävaikutteiset menot 1.1	0	0
Lisäykset tilikauden aikana		
Vähennykset tilikauden aikana		
Tilikauden poisto		
Poistamaton hankintameno 31.12	0	0
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Koneet ja kalusto		
Poistamaton hankintameno 1.1	0	0
Lisäykset tilikauden aikana		
Vähennykset tilikauden aikana		
Tilikauden poisto		
Poistamaton hankintameno 31.12	0	0
SIJOITUKSET		
Osakkeet ja osuudet		
Hankintameno 1.1.	1 597 975	1 597 975
Lisäykset tilikauden aikana		
Vähennykset tilikauden aikana		
Tilikauden poisto		
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 597 975	1 597 975

SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT	TP 2024	TP 2025
Hankkeiden ja projektien jaksotukset	35 701	18 127
Muut tulojäämät	16 932	18 079
Yhteensä	52 633	36 206

9.4 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

OMAN PÄÄOMAN ERITTELY	TP 2024	TP 2025
Peruspääoma 1.1	334 290	334 290
Peruspääoma 31.12	334 290	334 290
Muut omat rahastot 1.1	162 059	121 610
Muut omat rahastot 31.12	121 610	231 161
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	2 287 910	2 450 111
Siirto rahastopääomiin	0	-150 000
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	2 287 910	2 300 111
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	162 201	33 808
Oma pääoma yhteensä	2 906 011	2 899 370

ERITTELY PERUSPÄÄOMAN JAKAUTUMISESTA	Euroa	%
Lappeenranta	171 585,37	51,33 %
Imatra	81 201,13	24,29 %
Lemi	6 402,34	1,92 %
Luumäki	11 918,91	3,57 %
Parikkala	15 249,02	4,56 %
Rautjärvi	12 221,64	3,66 %
Ruokolahti	14 991,16	4,48 %
Savitaipale	9 900,65	2,96 %
Taipalsaari	10 820,10	3,24 %
Yhteensä	334 290,32	100,00 %

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	TP 2024	TP 2025
MKR ja AIKO	715 090	470 328
ENPI CBC	0	0
CBC	10 602 510	10 609 739
MOKRA	325 942	147 165
AKKE	8 486 465	9 981 681
EAKR AURA 21-27	624 439	452 944
Muut	241 476	317 526
Yhteensä	20 995 922	21 979 383

SIIRTOVELKOIHIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT	TP 2024	TP 2025
Lomapalkkajaksotus	306 984	331 478
Muut siirtovelat	3 258	4 921
Yhteensä	310 242	336 399

Etelä-Karjalan liitolla on taseessaan sulkemisvaiheessa olevan Kaakkois-Suomi – Venäjä CBC-ohjelman jakamatta jääneitä varoja. Nämä varat tullaan myöhemmin palauttamaan ohjelman rahoittajille. EU:n ja Suomen valtion rahoituksen osalta palautus tullaan tekemään, kun ohjelman loppuraportti on hyväksytty EU:n komissiossa. Venäjän vastinrahan osalta (1.037.102,37€) palautusaikataulu on epäselvä. EU:n komissio on ohjelmien hallintoviranomaisille järjestetyssä tilaisuudessa (26.9.2023) ohjeistanut, että ohjelman päätyttyä jäljelle jäänyt Venäjän vastinraha tulee pitää Etelä-Karjalan liiton pankkitilillä ja hallintoviranomainen saa pitää mahdolliset korkotulot.

9.5 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

Etelä-Karjalan liitto ei ole antanut vakuuksia omasta eikä vieraasta velasta. Keskinäinen Kiinteistö Oy Maakuntagalleriassa omistetun toimitilan hallintaan oikeuttavia osakkeita vastaavat osakekirjat ovat liiton hallussa lukuun ottamatta yhdessä Lappeenrannan Yritystila Oy:n kanssa omistettavia osakkeita nrot 2923-3035, joista ei kiinteistöyhtiö ole antanut lainkaan osakekirjaa.

VUOKRAVASTUUT	TP 2024	TP 2025
Toimitilojen vuokravastuut	0	0
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut (leasing)	29 847	22 911
Vuokravastuut yhteensä	29 847	22 911
- josta seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	16 698	6 069

Leasingsopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

9.6 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

HENKILÖTYÖVUODET 31.12. TEHTÄVÄALUEITTAIN	TP 2024	TP 2025
Yleishallinto	4,8	4,8
Muut (elinvoimapalvelut)	21,27	20,88
Yhteensä	26,07	25,68

Henkilöstötiedon esittämistapaa on muutettu tilikaudella 2025. Liitetiedossa esitetään toteutuneet henkilötyövuodet tehtäväalueittain (aiemmin henkilöstön lukumäärä vakituisiin ja määräaikaisiin). Tilikauden 2024 osalta vertailutietoa on muutettu vastaamaan tilikauden 2025 esittämistapaa.

LUOTTAMUSHENKILÖN PALKKIOISTA PERITYT JA TILITETYT LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT	TP 2024	TP 2025
KOK/Kaakkois-Suomi	1 572	1 781
KOK/Luumäki	20	10
KESK/Karjalan piiri	939	1 035
KESK/Savitaipale	0	65
SDP/Kaakkois-Suomi	2 279	2 582
VIHR/Kaakkois-Suomi	395	468
VIHR/Etelä-Karjala	0	17
PS/Lappeenranta	30	10
PS/Imatra	0	13
PS/Kymen piiri	408	207
KD/Kymen piiri	20	10
Yhteensä	5 663	6 198

TILINTARKASTAJAN PALKKIOT	TP 2024	TP 2025
KPMG Oy Ab		
- Tilintarkastuspalkkiot	17 644	18 888
- Tarkastuslautakunnan sihteeritehtävät	3 600	3 750
- Muut palkkiot	10 500	2 277
Yhteensä	31 744	24 915

Intressitapahtumat

Konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

Maakuntajohtajan kanssa on 28.8.2020 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa maakuntajohtajan irtisanomisaika on KVTES:n mukainen ja maakuntajohtajan irtisanoutuessa irtisanoutumisaika on 4 kuukautta.

10 Luettelot ja selvitykset

10.1 Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista

Luettelo kirjanpitokirjoista

Pääkirjat		Aditro Archive
Päiväkirjat		Aditro Archive
Tuloslaskelmat ja taseet		Aditro Archive
Tilinpäätös		paperi
Tase-erittelyt		sähköinen, excel, pdf
Liitetiedot		sähköinen, pdf

Tositelajit

Pankkitositteet EKL	2	sähköinen, pdf
Maksut	3	sähköinen, pdf
Pankkitositteet CBC	7	sähköinen, pdf
Kp laskennallinen ajo	10	sähköinen, pdf
Sl laskennallinen ajo	12	sähköinen, pdf
Matkustuksenhallinta	13	sähköinen
Muistiot EKL	20	sähköinen, pdf
Muistiot CBC	21	sähköinen, pdf
Kk-palkat	30	sähköinen, pdf
P2P / EKL	46	sähköinen
P2P / CBC	48	sähköinen
Yleislaskutus/Intime	60	sähköinen
Suoritukset	61	sähköinen, pdf
Kirjanpidon tulos	96	sähköinen, pdf
Kirjanpidon tulos laskennallinen	97	sähköinen, pdf
Sisäisen laskennan tulos	98	sähköinen, pdf
Ulkoisen laskennan tulos	99	sähköinen, pdf

Selvitys kirjanpidon säilytyksestä

Kirjanpitokirjat	10 vuotta
Tililuettelot	10 vuotta
Tasekirjat	10 vuotta
Tase-erittelyt	10 vuotta
Tilikauden tositteet	6 vuotta
Koneellisen kirjanpidon täsmäytys selvitykset	6 vuotta

EU-projekteihin liittyvä aineisto säilytetään EU-asetusten vaatiman ajan.

11 Allekirjoitukset ja merkinnät

11.1 Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset

Lappeenranta 3.3.2026

Maakuntahallitus

Niina Malm
puheenjohtaja

Joonas Grönlund
1. varapuheenjohtaja

Eveliina Lohko
2. varapuheenjohtaja

Linda Brandt-Ahde

Hanna Holopainen

Petri Näivä

Pia Rantanen

Jussi Tauriainen

Satu Sikanen
maakuntajohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.
Helsingissä sähköisen allekirjoituksen päivämääränä

KPMG Oy Ab
Tilintarkastusyhteisö
Juha Huuskonen
JHT, KHT

12 Liitteet

12.1 Luottamushenkilöorganisaatio

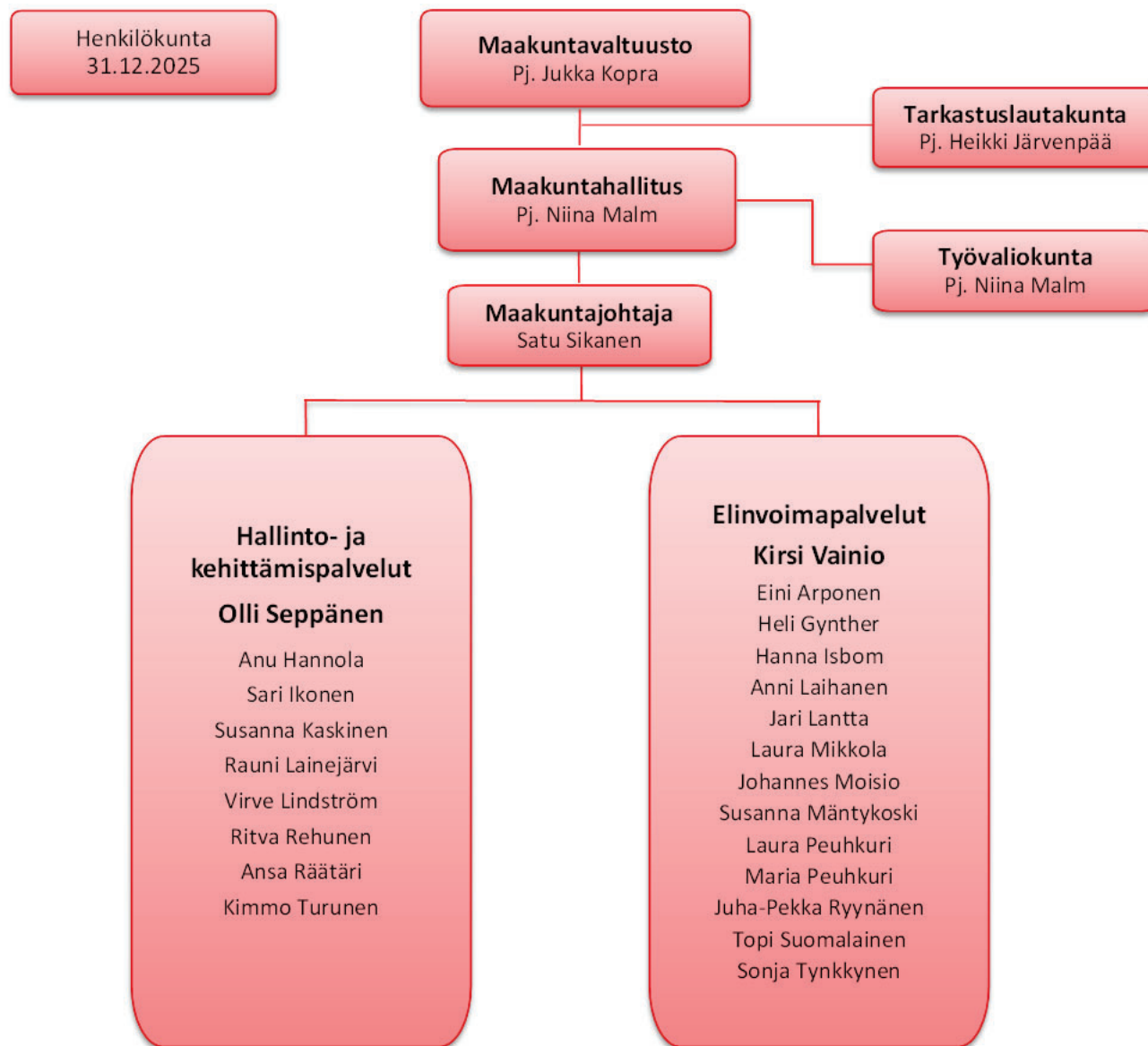
Maakuntavaltuusto		
Puheenjohtaja	Suna Kymäläinen 22.6.2025 saakka	SDP
	Jukka Kopra 23.6.2025 alkaen	KOK
1. varapuheenjohtaja	Ari Torniainen 22.6.2025 saakka	KESK
	Kirsi Rehunen 23.6.2025 alkaen	KESK
2. varapuheenjohtaja	Heikki Järvenpää 22.6.2025 saakka	KOK
	Heidi Vättö 23.6.2025 alkaen	SDP
Varsinainen jäsen	Varajäsen	Puolue
Imatra		
Timo Härkönen	Sari Miettinen 22.6.2025 saakka	PS
	Jari Tiippa 23.6.2025 alkaen	PS
Juha-Pekka Natunen 22.6.2025 saakka	Anna Keskiääri 22.6.2025 saakka	VIHR
Jani Telkkä 23.6.2025 alkaen	Seija Huhtiranta 23.6.2025 alkaen	VIHR
Pasi Saajanlehto 22.6.2025 saakka	Irma Hujanen 22.6.2025 saakka	KOK
Arto Rossi 23.6.2025 alkaen	Kim Floor 23.6.2025 alkaen	KOK
Ismo Harju 22.6.2025 saakka	Helena Roiha 22.6.2025 saakka	KESK
Tuija Kuikka	Juuso Häkkinen 22.6.2025 saakka	SDP
	Iida Piirainen 23.6.2025 alkaen	SDP
Arto Tikka 22.6.2025 saakka	Heini Vesterinen 22.6.2025 saakka	SDP
Ville Savolainen 23.6.2025 alkaen	Jari Beloff 23.6.2025 alkaen	SDP
Lappeenranta		
Eveliina Lohko 22.6.2025 saakka	Riitta Munnukka 22.6.2025 saakka	KESK
Antti Arminen 23.6.2025 alkaen	Veikko Ahtainen 23.6.2025 alkaen	KESK
Rosa Pakkanen 22.6.2025 saakka	Christina Nenonen 22.6.2025 saakka	VIHR
Virpi Junttila 23.6.2025 alkaen	Senni Auvinen 23.6.2025 alkaen	VIHR
Hilla Kauhanen 22.6.2025 saakka	Helena Puolakka 22.6.2025 saakka	KOK
Linda Brandt-Ahde 23.6.2025 alkaen	Tuula Lindh 23.6.2025 alkaen	KOK
Kari Suninen 22.6.2025 saakka	Jyri Hänninen 22.6.2025 saakka	KOK
Jukka Kopra 23.6.2025 alkaen	Kari Suninen 23.6.2025 alkaen	KOK
Suna Kymäläinen 22.6.2025 saakka	Marja-Liisa Vesterinen 22.6.2025 saakka	SDP
Marja-Liisa Haapakorva 23.6.2025 alkaen	Sanna Muttunen 23.6.2025 alkaen	SDP
Ari Torniainen 22.6.2025 saakka	Antti Arminen 22.6.2025 saakka	KESK
Marianne Viinikainen 23.6.2025 alkaen	Oona Grahm-Räisänen 23.6.2025 alkaen	KESK
Sanna Koskenranta 22.6.2025 saakka	Johanna Thomander-Tiainen 22.6.2025 saakka	SDP
Elias Kiljunen 23.6.2025 alkaen	Petra Valttonen 23.6.2025 alkaen	SDP
Heikki Järvenpää	Markus Iitiä 22.6.2025 saakka	KOK
	Tommi Vasama 23.6.2025 alkaen	KOK
Kalle Saarela 22.6.2025 saakka	Juha Turkia 22.6.2025 saakka	PS
Jussi Tauriainen 22.6.2025 saakka	Kimmo Ruokoniemi 22.6.2025 saakka	SDP
Laura Luukkonen 23.6.2025 alkaen	Tiina Pulkkinen 23.6.2025 alkaen	SDP
Ann-Niina Turunen 22.6.2025 saakka	Marjatta Moilanen 22.6.2025 saakka	KD
Markku Papinniemi 22.6.2025 saakka	Jani Mäkelä 22.6.2025 saakka	PS
Jani Mäkelä 23.6.2025 alkaen	Kalle Saarela 23.6.2025 alkaen	PS
Saana Kokko 22.6.2025 saakka	Toni Mustola 22.6.2025 saakka	PS
Jari Karhu 22.6.2025 saakka	Petri Hovi 22.6.2025 saakka	KESK
Juha Härkönen 22.6.2025 saakka	Tommi Vasama 22.6.2025 saakka	KOK
Mari Ylhäinen 23.6.2025 alkaen	Mikko Niemelä 23.6.2025 alkaen	KOK
Henri Näivä 23.6.2025 alkaen	Matti Kiero 23.6.2025 alkaen	SDP
Heidi Vättö 23.6.2025 alkaen	Sanna Koskenranta 23.6.2025 alkaen	SDP
Kimmo Klemola 23.6.2025 alkaen	Siiri Kainulainen 23.6.2025 alkaen	VIHR
Emilia Hiiri 23.6.2025 alkaen	Sara Backman 23.6.2025 alkaen	VAS
Lemi		
Sonja Laitinen 22.6.2025 saakka	Antti Junni 22.6.2025 saakka	SDP
Mervi Rings 23.6.2025 alkaen	Juha Mielikäinen 23.6.2025 alkaen	KOK
Luumäki		
Mari Obeng 22.6.2025 saakka	Iiro Venäläinen 22.6.2025 saakka	KOK
Markku Huopainen 23.6.2025 alkaen	Virpi Nurmilaukas 23.6.2025 alkaen	KESK
Parikkala		
Lassi Valkeapää 22.6.2025 saakka	Antti Paajanen 22.6.2025 saakka	KESK
Sami P.K. Sinkkonen 23.6.2025 alkaen	Maija Valkeapää 23.6.2025 alkaen	MUUT
Rautjärvi		
Päivi Sivenius 22.6.2025 saakka	Petri Vento 22.6.2025 saakka	PS
Mikko Kyröläinen 23.6.2025 alkaen	Josefina Nissilä 23.6.2025 alkaen	SDP
Ruokolahti		
Jenna Vertanen 22.6.2025 saakka	Heidi Kyrrö 22.6.2025 saakka	SDP
Heli Virtanen 23.6.2025 alkaen	Arto Sikiö 23.6.2025 alkaen	KESK
Savitaipale		
Anu Valsi 22.6.2025 saakka	Jouko Koskinen 22.6.2025 saakka	KESK
Jukka Jurvanen 23.6.2025 alkaen	Teija Hämäläinen 23.6.2025 alkaen	KESK
Taipalsaari		
Iikko B. Voipio 22.6.2025 saakka	Leo Peuha 22.6.2025 saakka	KOK
Kirsi Rehunen 23.6.2025 alkaen	Jarmo Turunen 23.6.2025 alkaen	KESK

Maakuntahallitus		
Puheenjohtaja	Jukka Kopra 22.6.2025 saakka	KOK
	Niina Malm 23.6.2025 alkaen	SDP
1. varapuheenjohtaja	Niina Malm 22.6.2025 saakka	SDP
	Joonas Grönlund 23.6.2025 alkaen	KOK
2. varapuheenjohtaja	Jani Mäkelä 22.6.2025 saakka	PS
	Eveliina Lohko 23.6.2025 alkaen	KESK
Varsinainen jäsen	Varajäsen	Puolue
Anna Helminen 22.6.2025 saakka	Mikko Airas 22.6.2025 saakka	KOK
Imatra	Imatra	
Pia Rantanen 23.6.2025 alkaen	Anna Helminen 23.6.2025 alkaen	KOK
Imatra	Imatra	
Virpi Junttila 22.6.2025 saakka	Hanna Holopainen 22.6.2025 saakka	VIHR
Lappeenranta	Lappeenranta	
Hanna Holopainen 23.6.2025 alkaen	Hanna-Kaisa Lähde 23.6.2025 alkaen	VIHR
Lappeenranta	Imatra	
Jukka Kopra 22.6.2025 saakka	Kari Suninen 22.6.2025 saakka	KOK
Lappeenranta	Lappeenranta	
Linda Brandt-Ahde 23.6.2025 alkaen	Mari Ylhäinen 23.6.2025 alkaen	KOK
Lappeenranta	Lappeenranta	
Tero Forsman 22.6.2025 saakka	Henri Näivä 22.6.2025 saakka	SDP
Lappeenranta	Lappeenranta	
Petri Näivä 23.6.2025 alkaen	Jani Naskali 23.6.2025 alkaen	SDP
Lappeenranta	Lappeenranta	
Jani Mäkelä 22.6.2025 saakka	Kalle Saarela 22.6.2025 saakka	PS
Lappeenranta	Lappeenranta	
Niina Malm	Josefina Nissilä 22.6.2025 saakka	SDP
Imatra	Rautjärvi	
	Tomi Menna 23.6.2025 alkaen	SDP
	Imatra	
Taina Lonka 22.6.2025 saakka	Anu Karhu 22.6.2025 saakka	KESK
Rautjärvi	Lemi	
Kimmo Tiilikainen 23.6.2025 alkaen	Helena Roiha 23.6.2025 alkaen	KESK
Ruokolahti	Imatra	
Antti Rämä 22.6.2025 saakka	Jukka Jurvanen 22.6.2025 saakka	KESK
Luumäki	Savitaipale	
Tomi Menna 22.6.2025 saakka	Jenna Vertanen 22.6.2025 saakka	SDP
Imatra	Ruokolahti	
Joonas Grönlund 23.6.2025 alkaen	Matti Hiltunen 23.6.2025 alkaen	KOK
Lappeenranta	Lappeenranta	
Jussi Tauriainen 23.6.2025 alkaen	Kimmo Ruohoniemi 23.6.2025 alkaen	SDP
Lappeenranta	Lappeenranta	
Eveliina Lohko 23.6.2025 alkaen	Sami P. K. Sinkkonen 23.6.2025 alkaen	
KESK	MUUT	
Lappeenranta	Parikkala	

Tarkastuslautakunta		
Puheenjohtaja	Sanna Koskenranta 22.6.2025 saakka	SDP
	Heikki Järvenpää 23.6.2025 alkaen	KOK
Varapuheenjohtaja	Ismo Harju 22.6.2025 saakka	KESK
	Marianne Viinikainen 23.6.2025 alkaen	KESK
Varsinainen jäsen	Varajäsen	Puolue
Ismo Harju 22.6.2025 saakka	Taru Rikula 22.6.2025 saakka	KESK
Imatra	Lemi	
Marianne Viinikainen 23.6.2025 alkaen	Mika Junnikkala 23.6.2025 alkaen	KESK
Lappeenranta	Lappeenranta	
Veikko Hämäläinen	Krista Nordberg 22.6.2025 saakka	SDP
Imatra	Imatra	
	Juho Tanttu 23.6.2025 alkaen	SDP
	Imatra	
Sanna Koskenranta 22.6.2025 saakka	Tarja Seppälä 22.6.2025 saakka	SDP
Lappeenranta	Lappeenranta	
Tiina Pulkkinen 23.6.2025 alkaen	Laura Luukkonen 23.6.2025 alkaen	SDP
Lappeenranta	Lappeenranta	
Mervi Rings 22.6.2025 saakka	Arto Penttilä 22.6.2025 saakka	KOK
Lemi	Lemi	
Heikki Järvenpää 23.6.2025 alkaen	Kalle Rapi 23.6.2025 alkaen	KOK
Lappeenranta	Lappeenranta	
Päivi Sivenius 22.6.2025 saakka	Toni Mustola 22.6.2025 saakka	PS
Rautjärvi	Lappeenranta	
Kristine Myller 23.6.2025 alkaen	Marja Tiippa 23.6.2025 alkaen	KOK
Imatra	Imatra	

Maakunnan yhteistyöryhmä		
Puheenjohtaja	Jukka Kopra 22.6.2025 saakka	
	Niina Malm 18.8.2025 alkaen	
1. varapuheenjohtaja	Niina Malm 22.6.2025 saakka	
	Joonas Grönlund 13.10.2025 alkaen	
2. varapuheenjohtaja	Satu Mäkelä 21.9.2025 saakka	
	Visa Niittyniemi 13.10.2025 alkaen	
3. varapuheenjohtaja	Jukka Lempiäinen 12.5.2025 alkaen	
Varsinainen jäsen	Varajäsen	Organisaatio
Visa Niittyniemi	Pertti Perttola	Kaakkois-Suomen ELY-keskus
Satu Mäkelä	Mikko Hannula	Kaakkois-Suomen ELY-keskus
Kari Halme	Jussi Kailasto	Kaakkois-Suomen ELY-keskus
Niina Lamberg	Juho Wuorinen 21.9.2025 saakka	Hämeen ELY-keskus
	Riikka Huhtanen-Pitkänen 22.9.2025 alkaen	
Merja Ekqvist 21.9.2025 saakka	Kristiina Poikajärvi 21.9.2025 saakka	Etelä-Suomen AVI
Tarja Vahtokari 21.9.2025 saakka	Saku Laapio 21.9.2025 saakka	AKAVA
Anu Lipsanen 22.9.2025 alkaen	Teija Launiainen 22.9.2025 alkaen	
Sonja Laitinen	Taina Salomäki	SAK
Pia Roiha 18.5.2025 saakka	Jouni Lahikainen 18.5.2025 saakka	STTK
Tero Kokkonen 19.5.2025 alkaen	Mira Ruotsalainen 19.5.2025 alkaen	
Mika Peltonen	Pirjo Karhu 21.9.2025 saakka	Etelä-Karjalan kauppakamari
	Marjo Okko 22.9.2025 alkaen	
Hannu Heinonen	Markus Sainio 21.9.2025 saakka	Etelä-Karjalan Yrittäjät
	Minna Kokki 22.9.2025 alkaen	
Jukka Lempiäinen	Jari Kinnunen 21.9.2025 saakka	Elinkeinoelämän Keskusliitto EK
	Juha-Pekka Kärkkäinen 22.9.2025 alkaen	
Antti Arminen	Roosa Kehrävu 21.9.2025 saakka	MTK Kaakkois-Suomi
	Matti Seitsonen 22.9.2025 alkaen	
Tero Forsman 22.6.2025 saakka	Henri Näivä 22.6.2025 saakka	Maakuntahallitus
Joonas Grönlund 18.8.2025 alkaen	Pia Rantanen 18.8.2025 alkaen	
Anna Helminen 22.6.2025 saakka	Mikko Airas 22.6.2025 saakka	Maakuntahallitus
Hanna Holopainen 18.8.2025 alkaen	Jussi Tauriainen 18.8.2025 alkaen	
Virpi Junttila 22.6.2025 saakka	Hanna Holopainen 22.6.2025 saakka	Maakuntahallitus
Eveliina Lohko 18.8.2025 alkaen	Kimmo Tiilikainen 18.8.2025 alkaen	
Jukka Kopra 22.6.2025 saakka	Kari Suninen 22.6.2025 saakka	Maakuntahallitus
Taina Lonka 22.6.2025 saakka	Anu Karhu 22.6.2025 saakka	Maakuntahallitus
Niina Malm	Josefina Nissilä 22.6.2025 saakka	Maakuntahallitus
	Petri Näivä 18.8.2025 alkaen	
Jani Mäkelä 22.6.2025 saakka	Kalle Saarela 22.6.2025 saakka	Maakuntahallitus
Antti Rämä 22.6.2025 saakka	Jukka Jurvanen 22.6.2025 saakka	Maakuntahallitus
Tomi Menna 22.6.2025 saakka	Jenna Vertanen 22.6.2025 saakka	Maakuntahallitus
Asiantuntijajäsen	Varahenkilö	Organisaatio
Juuso Tamminen 21.9.2025 saakka	Kaisa Heino 21.9.2025 saakka	Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Tea Pitkänen 13.10.2025 alkaen		
Antti Lehmusvaara	Anne Poutanen 21.9.2025 saakka	E-K koulutuskuuntayhtymä
Tea Laitimo 21.9.2025 saakka	Matias Hilden 21.9.2025 saakka	Imatran kaupunki
Marjo Kaulio-Behm 16.10.2025 alkaen		
Jari Saarinen 21.9.2025 saakka	Tiia Piikki 21.9.2025 saakka	Kaakkois-Suomen TE-keskus
Mikko Vento 21.9.2025 saakka	Katri Läht-Shahmardan 21.9.2025 saakka	Kulttuuri-toimijoiden edustaja
Tiia Kettunen 21.9.2025 saakka	Nooa Kopanen 19.1.2025 saakka	Opiskelijajärjestöjen edustaja
	Sonja Huhtiranta 20.1.2025 alkaen 21.9.2025 saakka	
Pia Kuosmanen 13.10.2025 alkaen		Opiskelijajärjestöjen edustaja
Markku Heinonen 31.5.2025 saakka	Johanna Väyrynen 21.9.2025 saakka	Lappeenrannan kaupunki
Ding Ma 13.10.2025 alkaen		
Janne Hokkanen	Anne Lankinen 21.9.2025 saakka	LUT/LAB -konserni
Leo-Petteri Nevalainen 21.9.2025 saakka	Paula Arminen-Peltonen 21.9.2025 saakka	Yritysten edustaja
Katja Tiikasalo 21.9.2025 saakka	Simo Salminen 21.9.2025 saakka	Yritysten edustaja
Ville Kuusela 21.9.2025 saakka	Antti Waris 21.9.2025 saakka	Yritysten edustaja
Ilpo Rautio	Jani Salomaa 21.9.2025 saakka	Suomen metsäkeskus
Sanna Natunen 13.10.2025 alkaen		Etelä-Karjalan työllisyysalue
Muut		
Suna Kymäläinen 22.6.2025 saakka		Maakuntavaltuuston pj
Jukka Kopra 18.8.2025 alkaen		
Ari Tormiainen 22.6.2025 saakka		Maakuntavaltuuston 1. vpj
Kirsi Rehunen 18.8.2025 alkaen		
Heikki Järvenpää 22.6.2025 saakka		Maakuntavaltuuston 2. vpj
Heidi Vättö 18.8.2025 alkaen		
Satu Sikanen		Maakuntajohtaja
Kirsi Vainio		Esittelijä
Heli Gynther		Sihteeri
Riikka Huhtanen-Pitkänen 31.1.2025 saakka		MYRS
Juho Wuorinen 1.2.-15.9.2025		MYRS
Riikka Huhtanen-Pitkänen 16.9.2025 alkaen		MYRS
Juha Linden		MYRS
Jyrki Pitkänen		MYRS
Minna Taipale		MYRS
Eini Arponen		MYRS
Jari Lantta		MYRS
Juha-Pekka Rynnänen		MYRS

12.2 Henkilökunta

12.3 Tavoitteet, mittarit ja toteuma

Toimintasuunnitelmassa asetettiin alla kuvatut tavoitteet ja mittarit, joista nyt esitetään toteuma.

Tavoitteet ja mittarit

Avaintehtävät
<ol style="list-style-type: none"> 1. Edistetään maakunnan elinvoimaa toteuttamalla Etelä-Karjalan maakuntaohjelmaa 2022–2025 rahoituksen sekä asiantuntija- ja verkostotyön avulla. Laaditaan maakuntaohjelma vuosille 2026-2029. 2. Etelä-Karjalan maakuntakaava 2040:n valmistelu. 3. Edunajamisessa vaikutetaan Etelä-Karjalan elinvoiman vahvistamiseen kansallisen ja EU-politiikan välineillä ja niiden sisältöön vaikuttamalla huomioiden kaakkoisen rajaseudun muuttunut toimintaympäristö. 4. Organisaation toiminnan ja osaamisen kehittäminen työhyvinvointi huomioiden sekä hyvä työnantajakuva ja asiakastyytyväisyys säilyttäen.

Tavoitteet ja mittarit

Tavoite	Mittari	Toteuma
Etelä-Karjalan liitto on arvostettu osaja, edunvalvoja ja yhteistyökumppani		
Etelä-Karjalan liiton sidosryhmäytyvyisyys säilyy hyvällä tasolla	Sidosryhmäytyvyisyyskyselyvastausten keskiarvo kokonaistoiminnasta vähintään 3,7 (asteikolla 1–5)	Toteutui, keskiarvo oli 4,03
Teemme joukkueena vaikuttavaa ja kestävä elinvoimatyötä		
Etelä-Karjalan liiton vaikuttamistyö on suunnitelmallista ja näkyvää	Vaikuttamisen konsepti ja vuosisuunnitelma on laadittu laajasti osallistaen ja suunnitelma hyväksytty maakuntahallituksessa	Toteutui.
Maakuntaohjelma 2026-2029 valmistellaan	Maakuntavaltuusto hyväksyy maakuntaohjelman vuosille 2026-2029 vuoden 2025 loppuun mennessä	Toteutui.
Aluekehitysrahoitus hyödynnetään tehokkaasti maakuntaohjelman painopisteiden mukaisesti	Vuodelle 2025 kohdennetusta EAKR- ja JTF rahoituksesta on sidottu rahoituspäätöksin vähintään 80 % vuoden 2025 aikana	Toteutui. Rahoitus sidottiin kokonaan.
Maakuntakaavan suunnittelu etenee	Etelä-Karjalan maakuntakaava 2040:n kaavaluonnos asetetaan nähtäville ja kaavaehdotuksen valmistelu on käynnissä	Ei toteutunut. Maakuntakaavan valmistelutyö on edennyt merkittävästi ja kaavaluonnos on valmistumassa ja kaavaehdotuksen valmistelu

		on käynnistymässä vuoden 2026 alkupuolella. Aikataulutavoite on ollut liian kunnianhimoinen laadittuihin selvitystöihin nähden.
CBC-ohjelman loppuraportointi on valmistunut	Ohjelman loppuraportti on jätetty käsittelyyn	Ei toteutunut. Ohjelman loppuraportti jätettiin käsittelyyn 12.2.2026 VM:n controllertoiminnon käsittelyaikataulusta johtuen.
Etelä-Karjalan liitto on pidetty ja houkutteleva työpaikka		
Henkilöstön työhyvinvointi hyvällä tasolla	Työhyvinvointikyselyvastausten keskiarvo on vähintään 3,7 (asteikolla 1-5)	Toteutui, keskiarvo oli 4.2
Kehitämme kaikkien työntekijöiden osaamista	Jokainen työntekijä osallistuu vähintään yhteen koulutukseen	Toteutui.
	Koulutuspäivien määrä/koulutettu *koulutettujen osuus henkilöstöstä (%) > 1,323	Toteutui. Oli 1,5.
	Järjestetään vähintään kolme digitaalista osaamista kehittävä koulutusta vuonna 2025	Toteutui.

This document contains 50 pages before this page
Dokumentet inneholder 50 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 50 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 50 sider før denne side

Detta dokument inneholder 50 sidor före denna sida

LINDA JULIA BRANDT-AHDE

79d91959-7c25-423b-9408-53fa7e05b683 - 2026-03-23 09:36:45 UTC +02:00
BankID / MobileID - 81cdae9a-6ee5-4eec-bdbc-92ad6dcb5209 - FI

EVELIINA LOHKO

371e1db6-d354-404a-8169-e363d6fd9ad4 - 2026-03-23 10:02:09 UTC +02:00
BankID / MobileID - 8eedd8bc-cfb6-4122-826f-c554cbebcf1b - FI

Satu Hanna Maria Sikanen

Company - Yritys - Företag - Selskap - Virksomhed: Etelä-Karjalan liitto

e3df53c2-acb5-4b1d-b37b-16b4cc11cf01 - 2026-03-23 10:11:11 UTC +02:00
BankID / MobileID - ce975ed7-2083-4bcf-b2e3-174010800563 - FI
Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

Joonas Hermanni Grönlund

d7207daa-ebd3-43ed-8227-51a0323a0697 - 2026-03-23 13:01:00 UTC +02:00
BankID / MobileID - d64bac93-f221-452f-a68d-28325bd58def - FI

PIA HELI KATRIINA RANTANEN

d7aba19b-ed9e-4f8e-86df-bf08ad3c2fc7 - 2026-03-23 13:04:07 UTC +02:00
BankID / MobileID - 0fd55458-44d1-4ab4-a9dd-ea71b12b11c3 - FI

JUSSI JALMARI TAURIAINEN

7668e27b-a531-4c5d-ac2d-7d17d4a164ed - 2026-03-23 14:18:26 UTC +02:00
BankID / MobileID - 063b0a4e-7765-457e-af62-9b448a4c7e4d - FI

HANNA RIIKKA HOLOPAINEN

f6292a8b-20b8-416d-a205-6cc5d9873fa8 - 2026-03-23 15:22:37 UTC +02:00
BankID / MobileID - d179df57-7e11-4fc5-be96-85119e4b2373 - FI

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuutus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende

This document contains 51 pages before this page
Dokumentet inneholder 51 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 51 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 51 sider før denne side

Detta dokument inneholder 51 sider före denna sida

NIINA MALM

080936a6-2d54-46b7-bcc2-3d652f55b915 - 2026-03-24 08:13:14 UTC +02:00
BankID / MobileID - 8455afc5-d314-460a-b4f2-7d6f16c63516 - FI

Petri Ville Antero Näivä

5cc0e475-0333-45e7-8831-0fa9d6998d74 - 2026-03-24 20:01:17 UTC +02:00
BankID / MobileID - d277ab30-cf0e-4e92-9e6a-113ef7979085 - FI

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende

Allekirjoittajat:

<i>Nimi</i>	<i>Allekirjoitettu tunnisteella</i>	<i>Allekirjoituspäivä</i>
JUHA PEKKA HUUSKONEN	Vahva sähköinen tunnistautuminen	2026-04-14 13:17

Tämä tiedosto on sinetöity digitaalisella allekirjoituksella, joka toimii asiakirjan eheyden takaajana. Asiakirjamuoto tukee pitkäaikaista säilytystä.